Ժ· ՏԱՐԻ 2863 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 9 ՆԱՒԱՍԱՐԴ 4386 19 ՕԳՈՍՏՈՍ 1893 18 ՍԷՖԷՐ 1311 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ Է ԻՆՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	[illegible]	150
»	Վեցամսեայ	» »	73
»	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք	56
»	Վեցամսեայ	»	28
[illegible]	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց [illegible]		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ՏԱՐԵԴԱՐՁ ԳԱՀԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ
ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ԻՆՔՆԱԿԱԼԻՆ
ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻՒԼ-ՀԱՄԻՏ Բ. ԿԱՅՍԵՐ
ՄԵԾԱՆՈՒՆ ՎԵՀԱՊԵՏԻՆ ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ

Բիւրք բիւրուց հաւատարիմ հպատակք մեծի Տէրութեանս Օսմանեանց այսօր հրճուանօք կը տօնեն զբարեբաստիկ Տարեդարձ փառաւոր Գահակալութեան Օգոստափառ Ինքնակալին ՎԵՀԱՓԱՌ ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԽԱՆԻ։

Նշանաւոր շրջան մը բոլորած է Տաճկաստան, Ն. Կ. Վեհափառութեան Գահակալութեան անուանի թուականէն ի վեր, շրջան որ իւր հետքերը խորունկ կերպիւ պիտի դրոշմէ լայնածաւալ Տէրութեանս սքանչելի Պատմութեան մէջ։

Այսչափ երեւելի շրջանի մը փայլով զմայլած, բնական է որ ազգք և ազինք՝ հաւատարիմ հպատակք՝ իրենց հիացումն արտայայտեն ակներեւ ցոյցերով։ Ուստի, այսօր, ամենուրեք լուսավառութիւնք, հրախաղութիւնք, նուագածութիւնք պիտի ըլլան իբրեւ յայտարար նշանք այս կարեւոր Տարեդարձին թէ՛ պաշտօնական և թէ անպաշտօն ակմբոց և ընդհանուր հասարակութեանց մէջ յառաջ բերած եռանդնալից ցնծութեանց և խրախճանութեանց։

Ի՜նչ մեծ փոփոխումներ Ն. Կ. Վեհափառութեան Նշանաւոր Գահակալութենէն ի վեր։ Շատ մը նկատմամբք հիմակ երկիրն ո՜րչափ յառաջադէմ՝ բարելաւութեան ամենէն ուղիղ ճամբու մէջ է։

Ստուար հատորներ կարելի էր գրել՝ մի առ մի յիշելու համար հանրօգուտ տնօրինութիւններն ու մեծ ձեռնարկութիւններն, որք եղած են ընդ ուղղակի տնօրէնութեամբ Ն. Կ. Վեհափառութեան, և որոցմէ շատեր այժմէն սքանչելապէս արդիւնաւորուած են յօգուտ և ի բարօրութիւն Տէրութեան։

Եւ ի՜նչ խոստմնալից ձեռնարկութիւններ և մեծամեծ հաստատութիւններ ալ որք մօտաւոր ապագայի մէջ իրենց բազմապատիկ արդասաւորութիւնը առատօրէն կը խոստանան երկրին։

Ամէնքս ալ գիտենք թէ այս ամեն տնօրինութիւնք որք կը վերաբերին երկրին ու Տէրութեան ներկային և ապագային՝ ուղղապէս Ն. Կ. Վեհափառութեան գործն են, որ գիշեր ու ցերեկ կ'աշխատի, որ անդուլ կը հսկէ, և իւր հեռատեսութեան և իմաստութեան նշանները շատ բարեպատեհ և ցնծալի առիթներով ցուցած է ամենափայլուն կերպերով։

Օտարազգիք եւս զանազան քաջայայտ առիթներով յարգանօք յիշած են ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ ԻՒԼ-ՀԱՄԻՏ ԿԱՅՍԵՐ ճարտար քաղաքագիտութեան, նուրբ դիւանագիտութեան, սքանչելի կենցաղագիտութեան ու փափուկ քաղաքավարութեան մեծամեծ բազմազան գեղեցիկ արդիւնքները։

Տէրութիւնն հիմակ անհամեմատ աւելի զօրեղ և ակնածելի վիճակի մէջ է բաղդատմամբ այն ժամանակին յորում Ն. Կ. Վեհափառութիւն ի Գահ բազմեցաւ. զի այն օրէն ի վեր Տէրութեան զօրութիւնն աւելցնել և դիրքն ակնածելի ընել իրեն սիրական զբաղում ընտրեց և անով պարապեցաւ օրն ի բուն։

Կրթական և տնտեսական զարգացմանց ճամբու մէջ եղածները մանաւանդ անմոռանալի են, և անմիջական կերպիւ զգալի են անոնց բարերար ազդեցութիւնք։ Գիտենք թէ Ն. Կ. Վեհափառութեան Բարեյաջող Գահակալութենէն ի վեր երկրին այս երկու կարգի զարգացմանց համար դրամ չէ խնայուած, շատ տեղեր դպրոցներ բացուած են, կեցած դպրոցներ բարւոքուած են, երկաթուղիներ և հասարակ կառուղիներու ճամբաներ շինուած են, և զանազան հանրօգուտ և կարեւորագոյն տնօրինութիւնք եղած են և կ'ըլլան յարաժամ։

Ահա՛ այս ուղղագոյն և փրկաւէտ ճամբու մէջ է երկրին և Տէրութեան գեղածիծաղ ապագայն, ինչպէս շատ լաւ կը հասկնայ Ն. Կ. Վեհափառութեան նուրբ միտքն, և ինչպէս գործադրութիւնն ամեն վայրկեան կը տեսնենք։

Բնական է որ Իւր միլիոնաւոր երախտապարտք ուրախութեան մեծամեծ և չքեղաշուք ցոյցերով տօնեն Իւր Գահակալութեան Տարեդարձն, այնպէս որ այս օրս նշանաւոր պիտի ըլլայ Իւր հանրային խրախճանութեան ցոյցերով, զորս պիտի փութանք մանրամասնել մեր վաղուան թուով։

Հետեւապէս, ամեն հաւատարիմ հպատակք, առանց ո՛ և իցէ խտրութեան, հաւասարութեան սքանչելի սկզբունքին համեմատ, միաբերան պիտի աղաղակեն,

ԿԵՑՑԷ՛, ՅԱՒԵՐԺ ԿԵՑՑԷ՛ ՕԳՈՍՏԱՓԱՌ ԿԱՅՍՐՆ
ԵՒ ՄԵԾԱՆՈՒՆ ԻՆՔՆԱԿԱԼՆ ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ
ՍՈՒԼԹԱՆ ԱՊՏ-ԻՒԼ-ՀԱՄԻՏ ԽԱՆ ՂԱԶԻ

ՄԵՍՐՈՊ ԱՆՈՒՆԸ ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ

Անցեալները ծանուցինք թէ Մեսրոպ Էֆ. Նուպարեան, համակրելի հեղինակն Ֆրանսերէն և հայ-աշխարհիկ պատուական Բառարանին, սկսած է Արեւելեան Մամլոյ մէջ հրատարակել իւր Մանկական Յիշատակներ։ Հետեւեալ հատուածն որ այս հրատարակութեան առաջին մասէն քաղուած է, այլ և այլ նկատմամբք ուշագրաւ է, և գաղափար մը կուտայ տաղանդաւոր գրագէտին իւր մանկական յիշատակները պատմելու ձեւոյն վրայ։

Ծնած եմ 1842 Դեկտեմբեր 3ին։ Մեսրոպ անունն՝ որով կը ներկայիմ իմ ընթերցողաց, յատուկ պատմութիւն մ'ունի՝ որ կրնայ հետաքրքրաշարժ թուիլ։ Նուպարեան գերդաստանին մէջ՝ որուն կը պատկանիմ, Մեսրոպ անուն չկայ բնաւ, անուն՝ որ ծնած թուականիս նորութիւն մ'էր Իզմիրի մէջ։ Մեր գերդաստանի նախահայրերէ շատերը Սողոմոն անուն կրած ըլլալով՝ ծնելէս քիչ ատեն վերջն, օրին մէկը եկեղեցի կը խրկեն զիս այդ անուամբ կնքուելու համար, և Մեսրոպ անունով տուն կը դարձուիմ ի մեծ դժկամակութիւն ծնողացս՝ որք բնականապէս կը փափաքէին ընտանեկան Սողոմոն անուան իրենց մէկ զաւկին վրայ շարունակուիլը տեսնելու։ Ի՞նչ պատահած էր սակայն, ի՞նչպէս տեղի ունեցած էր աւազանի անուան մը կրած այս անակնկալ յեղափոխութիւնը։ Պատմենք։ Կնքահայրս՝ հաւատարիմ իր պատգամին՝ կը ներկայէ զիս սուրբ աւազանը Սողոմոն անունով։ Արի՛ տես որ զիս մկրտող քահանան—հանգուցեալ լուսարար Տէր Գալուստ ազդեցիկ և անուանի քահանան, Իզմիրի հին սերնդեան ծանօթ իր ուսումնասէր բարքով և մանաւանդ երկաթեայ կամքով—մեր ընտանեկան շրջանակի մէջ վայելած ազդեցութեանը վրայ վստահ՝ մտքին մէջ կանխաւ որոշած էր Մեսրոպ անուն դնել ինծի, անուն՝ զոր կը նախասիրէր և որու առաջին նուիրագործումը կ'ուզէր տալ, անոր գործածութեան սկզբնաւորութիւնը թերեւս յառաջդիմութեան բարենշան համարելով։ Ուստի կնքահօրս թեւերէն զիս առած ժամուն՝ իր կտրուկ և ազդու շեշտով «Ես ատոր անունը Մեսրոպ պիտի դնեմ» կ'ըսէ, և իրօք առանց բողոքի ժամանակ իսկ տալու՝ երրակի օրինական մխրճումը կ'ընէ այդ անուամբ, և յաւարտ եկեղեցւոյ կը փութայ տուն գալ գործին վերջնական և անդարձ հաստատութիւնը տալու համար՝ եթէ երբէք պէտք կար ատոր, քանզի ո՞վ կրող էր դիմադրել Տէր Գալուստ հզօր քահանայի անդիմադրելի կամաց։ Ուսումնասէր եկեղեցականը կ'երեւի թէ վաղուց սրտին մէջ կը տածէր այդ բարենախանձ անմեղ փափաքը։ Ծիրմ մանուկ՝ հազիւ թէ ոտք ելեր եմ, Տէր Գալուստ կուգայ ապսպրել ծնողացս՝ որ ձեռք մը չքեղ հագուստ պատրաստ ընեն Սուրբ Մեսրոպայ տօնին օրը, ուր ամեն տարի դպրոցական-կրօնական սրտաշարժ հանդէս կը կատարուի քաղաքիս համանուն վարժարանին մէջ, ու զիս հագուեցնելով կանուխ խրկեն եկեղեցի։ Տէր Գալուստ իր խորհուրդն ունէր։ Ծնողքս այս յանձնարարութեան հաւատարիմ, ամեն տարի յիշեալ օրը — որ տօնախմբիս օրն է — ալպանիական մանկիկի չքեղ տարազով մ'որ տակաւին աչքիս առջեւն է, եկեղեցի կը խրկէին զիս, ուսակից հանդիսիւ դպրոց առաջնորդուող տղայոց գլուխը կը դրուէի Տէր Գալուստի հրամանով, և այսպէս կը դիմէինք Սուրբ Մեսրոպայ տօնն՝ իմ փոքր հասակի մէջ այդ դպրոցական փոքր խումբին պարագլուխ եղած — ինչ որ ոչ սակաւ կը գգուէր անշուշտ իմ սնափառութիւնս, թերութիւն՝ որ ա՛յնքան հասարակ է մանկութեան և որմէ յաճախ մեծերն իսկ զերծ չեն։ Տէր Գալուստ քահանայի կամքը կատարուած էր և իր բարի փափաքը լցուած։ Այսչափ ի պատուի եղող Մեսրոպ անունն իրօք մուտ գտաւ Իզմիրի հայ ժողովրդեան ամեն կարգերուն մէջ, ուր ոչ սակաւ Մեսրոպներ կը համրուին այսօր։

Կ. ՊՈԼԻՍ, 19/31 ՕԳՈՍՏ. 1893

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԷՏԻՆՊՈՒՐԿԻ ԴՈՒՔՍԸ, Սաքս-Քօպուրկ-Կոթայի դուքս հռչակուած ըլլալով, հրաժարեցաւ անգլիական նաւատորմին մէջ ունեցած ծովակալի գործօն պաշտօնէն։ Անգլ. լրագիրք կը շնորհաւորեն Քօպուրկի և Կոթայի բարեբաստիկ Սաքսոններն՝ այսպիսի պատուական վեհապետ մ'ունենալնուն համար։

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ Երեսփ. Ժողովը մերժ ըրաւ Պ. Բլէնտ Նախագծին իմաստուն դիտողութեանց, և ջնջեց Շէրմանի ծանօթ օրէնքն, հրապարակէն արծաթ գնելու մասին։ Բայց կը կարծուի թէ Ծերակոյտը տարբեր եզրակացութեան մը պիտի յանգի. զի յատկապէս արծաթի արտադրութեամբ ապրող նահանգներն հզօրապէս ներկայացեալ են այս բարձրագոյն ժողովոյ մէջ։ Երկու ժողովները տարբեր որոշումներ տալէն ետեւ, իրենց պատուիրակները գումարելով, համախորհուրդ որոշման մը պիտի յանգին արծաթի խնդրոյն վրայ։

ԵՒՐՈՊԻՈՅ մէջ հնձախտի ծաւալման վրայ վերջին լուրերն աննպաստ են։ Ռումանիոյ, Հունգարիոյ և Կալիչիոյ մէջ, հիւսիսէն դէպ ի հարաւ շիտակ գծի մը վրայ, այն երեք երկիրներ եւս քան զեւս կը վարակին, և այս ուղղաձիգ գծին զուգահեռաբար, Ռուսիոյ մէջ հիւսիսէն դէպ ի հարաւ, արեւմտեան նահանգաց մէջ հնձախտը կը շարունակէ իւր կոտորածներ։ Յարդ. Պուլկարիոյ գերծ մնալը բարեբաստիկ պարագայ մը պէտք է համարինք մեզ համար։

ԻՏԱԼԵԱՆ կառավարութիւնը ծանոյց Ֆրանսայի կառավարութեան թէ Միջազգային Բժշկական Համաժողովն, որ առաջիկայ ամսուն մէջ պիտի գումարուէր ի Հռոմ, անպայման կերպիւ ետ ձգուած է։

ՖՐԱՆՍԱ.—Նորընտիր երեսփոխանաց մէջ կը յիշուին Պ. Շարլ Ֆէռի, որ ոչ այնքան իւր արժանեօք որքան ի յարգանս իւր հանգուցեալ եղբօր՝ ընտրութեան կոչուեցաւ։ Պ. Մելքիոր տը Վոկիւէ ակադեմական և ազնուապետական գրագէտն, որ Հանրապետութեան յարող աջակողմեաններէն է, առաջին անգամ կը մասնակցի Երեսփ. ժողովոյն, որոյ զարդերէն մէկը պիտի ըլլայ իւր տաղանդով ու պերճախօսութեամբ։ Պ. Ժոզէֆ Ռէնաք, թէեւ վախճանեալ Ռէնաք կաշառատու սեղանաւորին փեսայն, բայց ապացուցուած ըլլալով թէ Բանամայէ դրամ ստացած չէ երբեք, հակառակ ամեն զրպարտիչներու, յաջողեցաւ վերընտրուիլ։ Այլ ամենէն զարմանալին է Պ. Վիլսոնի ընտրութիւնը. զի կը յիշուի թէ հանգուցեալ Պ. Ժիւլ Կրէվիի փեսայն դատական քննութեամբ ամբաստանուած էր իբրեւ դրամի փոխարէն պատուանշան հայթայթող, բայց իւր գործած յանցանքը նախատեսուած չըլլալով պատժական օրէնքին մէջ, անպատիժ մնացած էր։ Հիմակ, իւր տեղային ազդեցութեան շնորհիւ, կ'ընտրուի այն գաւառակէն ուր դղեակ և ագարակ ունի։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ.— Չինաստանի արտաքին գործոց նախարարն Ուաշինկթըն գրկեց բողոքագիր մը Չինացիներուն Ամերիկայէն արտաքսման դէմ։ Այս ծանուցագիր կտրուկ լեզուաւ մը խմբագրուած է։ Ամերիկեան իշխանութեանց ի գործ դրած տնօրինութիւնները խիստ և անարդար կը հաշուէ. կը գանգատի թէ Ամերիկա պատասխանած չէ յառաջագոյն Չինաստանի կողմէ ուղղեալ դիտողութեանց, Չինացիներուն դէմ ի գործ դրած վարմունքին նկատմամբ։ Չինացի նախարարը կ'ըսէ թէ այս մասին ամերիկեան Խորհրդարանին դրած օրէնքներն հակառակ են 1867ի և 1880ի դաշնագրաց, հակառակ են նոյն իսկ ամերիկեան Սահմանադրութեան ոգւոյն։ Կը հարցնէ թէ նոյն խստութիւնք ուրիշ ազգերու ճամբորդներուն դէմ ի գործ կը դրուի՞ն միթէ Ամերիկայի մէջ։ Կը խնդրէ որ նախագահն ամերիկեան Խորհրդարանին առաջարկէ բարեփոխել այս օրէնքներ, միջազգային պատշաճութեանց համաձայն։ Թիէն-Ցինի ամերիկեան հիւպատոսն Ուաշինկթըն գնաց, իւր հետ տանելով չինական կառավարութեան մէկ յայտարարութիւնը թէ հակաչինական ամերիկեան օրէնքին դէմ Բէքինի կառավարութիւնն ո՛ և է միջոց ձեռք չպիտի առնու առ այժմ, սպասելով ամերիկեան Խորհրդարանին առաջիկայ նստաշրջանին։ Եթէ ակնկալուած բարեփոխումը տեղի չունենայ, Չինաստանի և Միացեալ Նահանգաց միջեւ բարեկամական յարաբերութիւնք պիտի խզուին, և Չինաբնակ ամերիկեան քաղաքացիք, միսիոնարք թէ վաճառականք, պիտի արտաքսուին։

ԱՒՍՏՐԻԱ.— Վիեննայի կառավարութիւնն առ այժմ 240,000 ֆիորինի նպաստ մը յատկացուց Կալիչիոյ, Պուքովինայի և Թիրոլի ողողումներէն և երաշտութենէն տուժելոց։ Ռայխսրաթի (Աւստրիոյ Երեսփ. ժողովոյն) առաջիկայ նստաշրջանին կառավարութիւնը ծրագիր մը պիտի մատուցանէ, աւելի մեծաքանակ նպաստ մ'ընելու համար այս նահանգաց, նաեւ Պոհեմիոյ, որ եւս երկրագործք մեծապէս վնասուած են։ Կալիչիոյ մէջ ժողովրդեան դժբախտութիւնը շատ ծանր է՝ ողողմանց, երաշտութեան և հնձախտի երրեակ պատճառներով։ Ապաքէն հնձախտին այնքան շատ զոհեր տանիլն ալ այս խեղճութեան վերագրելի է։

ԼՐԱԳՐԱԿԱՆ ՀՆՈՒԹԻՒՆ.—Այս օրերս լրագրական ճշմարիտ հնութիւն մը ի հրապարակ հանուեցաւ. The English Mercury անգլիական առաջին թերթին 1588 յունիս 23ին հրատարակեալ 50րդ թուոյն վերստին տպումն։ Այս թերթին ճակատը նշանակուած էր թէ «Կը հրատարակուի պաշտօնական արտօնութեամբ, սխալ տեղեկութեանց ծաւալման առաջքն առնելու համար»։ 16րդ դարու թերթին այս 50րդ թիւը պատմական կարեւոր դէպք մը կը պարունակէ. զի կը ծանուցանէ անգլ. նաւատորմին նշանաւոր յաղթանակն սպանիական Արմատա կոչուած հռչակաւոր նաւատորմին վրայ, որով Սպանիա կը յուսար տիրել Անգլիոյ և հոն բնաջինջ բառնալ բողոքականութիւնը։ Նոյն թերթ կը պատմէ նաեւ Բարմայի դքսին ըրած պատրաստութիւններն Անգլիա արշաւելու համար և այս նպատակաւ զօրք հաւաքելը Սպանիացիներէ, Իտալացիներէ, Հոլանտացիներէ, Պելժերէ, և այլն, մեկնման կէտ որոշելով Անվերս։ The English Mercury Անգլիոյ Էլիզապէթ Թագուհւոյն սեփականութիւնն էր, և խմբագրապետն էր իւր նախարարապետ Ռոպերդ Սէսիլ, որ եղաւ Սալզպըրիի մարքիզն, որ ուղիղ գծով նախահայրն է արդի Սալզպըրիի մարքիզին, և ուշագրաւ պարագայ մ'է որ երկու Սալզպըրիներն Անգլիոյ երկու նշանաւորագոյն Թագուհիներուն նախարարապետներն եղած են։

ՁԱՐԸ շատ կ'ախորժի ընտանեկան կեանքէն, և իւր մեծագոյն զուարճութիւնը կը գտնէ իւր ընտանեաց և ազգականաց շրջանակին մէջ։ Իւր տարեկան մեծ զբօսանքն է երթալ Դանիոյ մայրաքաղաքը Քօբէնհակ և հոն ամառնային հանգիստ վայելել իւր զոքանչին և աներոջ ընկերութեան մէջ, որք կը պաշտեն զինք։ Այս տարի եւս Զարն և Զարուհին գացին հոն, և Քօբէնհակէ քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ աւելի քան 70 կայսերական, արքայական և իշխանական անձնաւորութիւնք կը հաւաքուին այս տարի Ֆրէտէնսպորկի արքայական դղեկին մէջ։ Յայտնի է թէ Դանիոյ թագաւորին միւս փեսայներն են Կալէսի իշխանն և Քըմպըրլանտի դուքսն, որ Հանովէրի թագաւորութեան ժառանգորդն էր և այժմ անգլիացի արքայազուն իշխանի մը կեանքը կը վայելէ։ Յայտնի է նաեւ թէ Յունաստանի թագաւորն իրենց որդին է։ Այս ամեն գերդաստանք և իրենց պարագայք շատ սիրալիր կերպիւ կը կենակցին ի Ֆրէտէնսպորկ։ Դուրսէն ըլլալով Շուէտի թագաւորն եւս հոն կը սպասուի ի մօտոյ։

* * *

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (17)

ԺԻՒԼ ԼԵՐՄԻՆԱ

ԲԱՐԻԶԻ ԳԱՅԼԵՐԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԵՌԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ԱԿՈՒՄԲԸ

Բ

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Մինչ խորհրդաւոր կառքը կը տանէր Մարսիալը, որ հրաշքով ազատուած էր մահուընէ, մենք դառնանք Սէնի փողոցին տունը։

Տիկին տը Սիւվըրէյ սրահները մտած էր, ետեւէն ունենալով Լիւսին. իրենց երեւումը ողջունուած էր սքանչացող հաւանութեան մրմունջով մը, և դժուարաւ պիտի ճեղքէին հոսանքը որ կը խուժէր իրենց ճամբուն վրայ, եթէ տանտէրը գալով իրենց ընծայած չըլլար թեւը և չազատէր զանոնք բազմութենէն։

—Իրաւ որ, պառոնուհի, ըսաւ տանտէրը, չեմ գիտեր ինչպէս երախտագիտութիւնս յայտնեմ ձեզի։ Ժամը կը յառաջանար, և կը սկսէի վախնալ որ սրահներս չպիտի զրկուէին իրենց ամենէն շնորհալից զարդէն։

Խօսողը բարձրահասակ մարդ մըն էր, գրեթէ յիսուն տարու։ Մոխրագոյն մազերը կը խուռնային սրածայր գանկին վրայ, մինչ գրեթէ ճերմակ կողմնամօրուսներ՝ հովահար կը ձեւացնէին իւրաքանչիւր այտին քովը։ Գրեթէ մէկ ընդօրինակութիւնն էր առասպելական այն գլխուն զոր այնքան նրբամտօրէն ուրուագծած է Ֆիլիբոն, և զոր շատ ճիշդ կերպով տանձ անուանած են։

Սակայն, շիտակն ըսելով, բոլորովին ֆրանսաձեւ այդ կտրուածք չէր յարմարեր իր անկիւնաւոր դէմքին և մանաւանդ իր մորթին, որուն մրգագոյն երանգը օտար ծագում մը կը յիշեցունէր։

Պելէն դուքսը, Բորթուկէզ ազնուական, երկար ատեն բնակած էր հարաւային Ամերիկա, և, ահագին հարստութեան տէր, քանի մը տարի առաջ եկած էր Փարիզը շլացնելու իր պերճանքով և շռայլութիւններով։

Սակայն, ժամանակէ մը ի վեր, այնպիսի պատճառներով որք դեռ անբացատրելի մնացած էին, Պելէն դուքսը լքած էր փառաւոր ապարանքը զոր ունէր Սէնթ-Օնորէ արուարձանն, և եկած էր բնակիլ Սէն փողոցին տան երկու յարկերը, որ իրեն կը պատկանէր արդէն և որուն սենեակները փոխած էր գրեթէ իշխանական բնակարանի մը։

Քիչ քիչ, վարձակալներուն պայմանաժամերը կը վերջանային և կը տիրանար ամբողջ ապարանքին։ Պ. տը Պելէնի տեսակ մը գթասիրութեանը կամ թերեւս գաղտնի պաշտպանութեանը շնորհիւն էր որ Մարսիալ մինչեւ այն ատեն մնացած էր իր ձեղնայարկին մէջ։

Այս դեհնիկ մեծարանքն ընելէ ետք տիկին տը Սիւվըրէյի, դուքսը փութով դարձած էր Լիւսիին։

—Օրիորդ, տիկին տը Ֆավըրէյը տեսնելու հաճոյքը չպիտի ունենանք։

—Մայրս հիւանդ է, Պարոն դուքս։

—Շատ պնդելուս վրայ միայն Լիւսի որոշեց ինծ ընկերանալ, յարեց տիկին տը Սիւվըրէյ։

—Համարձակի՞մ յուսալ, աւելցուց Պ. տը Պելէն ժպիտով մը որ ցոյց տուաւ իր ճերմակ և սրածայր ակռաները, թէ օրիորդը չպիտի զղջայ իր յօժարակամութեանը վրայ։

Լիւսի խոնարհեցաւ առանց պատասխանելու։

Բայց ուշադիր դիտող մը պիտի կրնար անոր դէմքին վրայ նշմարել արագ տրտմութեան մը անցնիլը։

Մանկամարդ աղջիկը, կապոյտ ծաղիկներով զարդարուն սպիտակ պարեգօտ մը հագած, և գլուխն ալ պարզապէս քանի մը կապուտակներ դրած որք կը խաղային իր հունձքի պէս խարտեաշ մազերուն հետ, կը ներկայացնէր կատարեալ տիպարը շնորհքի և գեղեցկութեան։

Երբ Պ. տը Պելէն խօսեցաւ, մանկամարդ աղջիկը կրթնեցաւ տիկին տը Սիւվըրէյի բազկին, կարծես խնդրելու որ համար պատասխան տայ։

—Իմ քոյրս, տիկին տը Ֆավըրէյ շատ չը յաճախեր ընկերութեան մէջ, ըսաւ դուքսին։ Բնական է որ Լիւսի, քեռաղջիկս, մեծ ճաշակ մը չունենայ այս տեսակ հանդէսներու որոց ներկայ չի գտնուիր իր մայրը։

Պ. տը Պելէն խոնարհեցաւ. երկու տիկիններն առաջնորդած էր ամենէն աւելի ոգեւորուած սրահներէն մէկը, և տեղեր ընտրելով անոնց, կը պատրաստուէր շարունակել խօսակցութիւն մը որ, սակայն, ըստ երեւոյթին շատ հաճոյ չէր թուեր իր հրաւիրեալներուն. երբ նոր անձ մը մօտեցաւ։

—Լաւ ուրեմն, սիրելի դուքս, ըսաւ կտրուկ և քիչ համակրելի ձայնով մը, ձեր հրաւիրեալներն երեսի վրա՞յ պիտի թողուք ի պատիւ իմ կնոջս։

Տը Պելէն անոր երեսը նայեցաւ ժպտելով։

—Սիրելի Սիւվըրէյս, ներողամիտ եղէք ինծի. օրիորդ Լիւսի այնքան գեղեցիկ է որ ամենէն անհամբերներն իսկ պիտի ներեն որ քանի մը վայրկեան ինքզինքս հոս մոռնամ։

Լսելով այս մեծարանքը, որ գրեթէ կոշտ էր իր յստակութեանը պատճառով, Լիւսի չկրցաւ ջղային սարսուռ մը զսպել, և դէմքը հովահարին տակ ծածկեց։

—Ա՛հ, Պելէն, միշտ վայրենի՞ մը պիտի ըլլաք ուրեմն, յարեց Սիւվըրէյ։

—Հա՛, նորէն խենդութիւն մը գործեցի, ի՞նչ ըսես, այնքան ատեն հեռու ապրեցայ քաղաքակրթութենէ։

Այս միջոցին նոր անուններ ծանուցուեցան հիւրընկալին կողմէ, և յոյժ կնամեծար դուքսն ստիպուեցաւ ետ կենալ իր անուշ հայեցողութենէն։

Պ. տը Սիւվըրէյ մօտեցաւ իր կնոջ, և անոր ականջին ծռելով.

—Խնդրեմ, ըսաւ, ջանալով անուշցունել իր բիրտ ձայնին շեշտը, ներեցէք բարեկամիս. Պ. տը Պելէն քիչ մը բուռն է...

Տիկին տը Սիւվըրէյ անոր դարձաւ կիսովին.

—Ըսէք որ ամենէն հասարակ կրթութենէն իսկ զուրկ է...

—Տիկի՛ն, ըսաւ Պ. տը Սիւվըրէյ բարկութեամբ։

—Ներեցէ՛ք, կը խնդրեմ որ հոս չբարձրացնէք ձեր ձայնը։ Հրամայեցիք ինծ որ գամ, եկայ. հրամայեցիք որ այս հանդէսին բերեմ Լիւսը, խնդրեցի խեղճ աղջիկէն որ ինծի հետեւի։ Ասոնցմէ զատ ուրիշ բան մի՛ խնդրեք ինծ։

Պառոնը շուրթերը բացաւ խօսելու համար։

Յետոյ աչքերը Լիւսիին վրայ դարձան, և ուսերը թօթվեց.

—Սակայն, մոռցայ, պէտք է որ կամքս կատարուի։

Եւ անհետ եղաւ բազմութեան մէջ։

—Աստուա՛ծ իմ, մրմնջեց Լիւսի իր մօրաքրոջը ականջին, ի՞նչ տեղի կ'ունենայ ուրեմն հոս, ե՞ս ինչու եկայ...

—Ի՞նչ ըսել կուզես, աղջիկս, հարցուց տիկին տը Սիւվըրէյ զարմացումով։ Ի՞նչ տեղը կայ որ վախնաս կնամեծարական մէկ քանի ծիծաղաշարժ խօսքերէ։

—Զանա՞ք Պ. տը Սիւվըրէյի ինծի ուղղած ակնարկը։ Յիրաւի, կարծես սպառնալիք մըն էր։

Տիկին տը Սիւվըրէյ պահ մը լռութիւն պահեց, յետոյ.

—Մտիկ ըրէ, աղջիկս, յարեց մեղմօրէն, աներկիւղ եղիր։ Քանի որ ես ողջ եմ, երբեք դժբախտութիւն չպիտի պատահի քեզ։

—Բայց այդ ապահովութիւնն իսկ կը սոսկացունէ զիս։ Ուրեմն իրա՞ւ է թէ վըտանգ մը կը սպառնայ մեզի։

—Լռէ, ըսաւ տիկին տը Սիւվըրէյ, խնդրեմ, հարցում մ'ուղղեր ինծ, մանաւանդ հոս։

Բռնեց մանկամարդ աղջկան ձեռքէն.

—Կը պաղատիմ, մոռցի՛ր այս տխուր տպաւորութիւնը, մոռցիր հիմակ արտասանած խօսքերս։ Ծաղկատի ես... կեանքը առջեւդ կը բացուի գեղեցիկ և լուսաշող։ Վստահութիւն ունեցիր։ Պարահանդէս կը գտնուինք, աւասիկ սիրուն երիտասարդներ որք պիտի գան խնդրեն քենէ հակապարի մը շնորհը։ Ընդունէ... տասնըվեց տարու աղջկան զուարթութիւնն ու անփութութիւնն ունեցիր։

—Եւ կ'երդնուք ինծ որ կրնա՞մ առանց վախի...

—Կ'երդնում։ Աչուրներ կը շողան արդէն, սիրելի աղջիկս։ Ժամանակով ամեն մտահոգութիւն ի բաց կը վանէի, երբ խնդիրը պարելու վրայ ըլլար... դուն ալ անանկ ըրէ։

Երիտասարդ մը մօտեցաւ Լիւսիին և սովորական բանաձեւն արտասանեց։

Մանկամարդ աղջիկն անգամ մըն ալ նայեցաւ տիկին տը Սիւվըրէյի երեսը, որ ժպտեցաւ և գլուխը խոնարհեց ի նշան հաւանութեան։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

ԳՈՀԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՂՕԹՔ Ի ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Ըստ պաշտօնական յայտարարութեան Ազգ. Պատրիարքարանի, այս առաւօտ Մայր եկեղեցւոյ մէջ գոհաբանական հանդիսաւոր մաղթանքներ կարգադրւեցան վասն կենաց և բարօրութեան Վեհ. Սուլթանին, Ն. Կ. Վեհափառութեան գահակալութեան տարեդարձին առթիւ։

Այս արարողութեան ներկայ էին՝ մայրաքաղաքս գտնուող բոլոր եպիսկոպոսները, Պատրիարքական Գեր. փոխանորդ հայրը, քարոզիչ վարդապետք ու բազմաթիւ քահանայք։ Ազգ. պաշտօնական մարմիններէն՝ կրօնական ու Քաղաքական ժողովներն, Ուսումնական ու Տնտեսական խորհուրդներն, Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը, Թաղական խորհրդոց գլուխք, Միացեալ ընկերութեանց պաշտօնէութիւնը, կրթական ու աղքատախնամ զանազան մարմնոց ներկայացուցիչք, պետական հայ պաշտօնատարք, ականաւոր ազգայինք ամէն դասակարգէ, և խուռն բազմութիւն ժողովրդեան։

Գեր. Բարթուղիմէոս Սրբազան կը նախագահէր հանդէսին, ի դիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր որ հիւանդութեան պատճառաւ իր տունը կը մնայ ի Մաքրիգիւղ։

Մայր եկեղեցին լուսազարդուած էր շքեղապէս և եկեղեցական հարք զգեստաւորուած էին։ Արարողութիւնք սկսան ժամ 3 ու կէսին, Տէր է [illegible] շարականով, որուն յաջորդեց [illegible] շարականը և ապա «Գործք Առաքելոց»ի ընթերցումը Գեր. Տիմոթէոս եպիսկոպոսի կողմէ և Աւետարանի ընթերցումը Գեր. Աբրահամ եպիսկոպոսի կողմէ։

Գեր. Բարթուղիմէոս Սրբազան ծանուցանելէ յետոյ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հիւանդութիւնը, ընդ փոյթ ապաքինում մաղթեց Ն. Ամենապատուութեան։ Ապա, յիշելով Օգոստափառ Սուլթանին գահակալութեան բարեբաստիկ տարեդարձը, բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն երկարութեան կենաց Ն. Կ. Վեհափառութեան, որուն «ամէն»ներով ձայնակցեան բոլոր ներկայք՝ հանդէսն աւարտելու «Հայր մեր»ով։

* * *

Յաւարտ սոյն արարողութեան, Քաղաքական ժողովոյ ատենապետ Վսեմ. Մաքսուտ Սիմոն պէյ, իր հետ ունենալով Պատրիարքարանի գործակատար Փրէնկեան Աբրահամ էֆէնտին, կայս. պալատ գնաց շնորհաւորական ուղերձ մը մատուցանելու ի դիմաց Ազգին։

Երուսաղէմէն հասած հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք այս երեքշաբթի օր Եաֆայէն ռուսական շոգենաւով ճամբայ ելեր է մայրաքաղաքս գալու համար։ Գեր. Սիմէոն արքեպիսկոպոս Սէֆէրեան կ'ընկերանայ Ն. Ամենապատուութեան։

Ռոտոսթոյի վիճակին այցելու հայր Գեր. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան, որ նախորդ շաբթուան վերջերը Ռոտոսթօ գացած էր Ս. Աստուածածնայ տօնին հոն գտնուելու համար, այս առաւօտ մայրաքաղաքս դարձաւ։

Մեզ կը հաղորդեն թէ Ն. Գերապատուութիւն առանց իմաց տալու և առանց հրաժեշտի ողջոյնի մեկներ է Ռոտոսթոյէն։

Նոյնպէս մայրաքաղաքս եկան անդւոյն ազգ. վարժարանին երեք նոր պաշտօնեաները։

Տնտեսական խորհրդոյ շաբաթական նիստը գումարեցաւ երէկ ի Խորհրդարանի Ղալաթիոյ։

Խորհուրդն ի մէջ այլոց զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.

1. Պէշիկթաշի Թաղ. Խորհուրդն արտօնութիւն խնդրած լինելով եկեղեցապատկան կալուածներէն գետնի մը ու տան մը վաճառման, և խորհուրդը նկատելով որ գետնի վաճառման մասին Քաղ. Ժողովն ժամանակին իր արտօնութիւնը տուած է, որոշեց արտօնել նոյն գետնի վաճառումն, իսկ տան մասին որոշեց գրել Թաղ. Խորհրդին, անոր արժէքին և այլ պարագայից մասին տեղեկութիւն տալ։

2. Կարնոյ Գեր. Առաջնորդը Բաբերդի Քրիստափոր վանուց գոյից մասին ինչ ինչ տեղեկութիւններ տուած լինելով, որոշուեցաւ Բաբերդի Նախկին Առաջնորդ Արժ. Ամբրոսիոս վարդապետեան յառաջիկայ նստին հրաւիրել և տեղեկութիւն առնուլ ի նմանէ։

3. Ակնայ Ապուչեխ գիւղի Ս. Նշան եկեղեցւոյ երեք կալուածոց ապահովութեան մասին հարկ եղած տեղեկութիւններն առնելով նոյն եկեղեցւոյ գործոց կարգադրիչ Մանուկեանէն, ինչ ինչ տնօրինութիւններ ըրաւ։

Յաջորդ նիստը պիտի գումարի յառաջիկայ չորեքշաբթի օր ժամ 4 ին։

Այսօր, Օգոստափառ Սուլթանի Գահակալութեան տարեդարձի առթիւ գոց կը մնան Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց գրասենեակները և Տնօրէնը՝ ամբողջ պաշտօնէութեամբ՝ ներկայ գտնուեցաւ առաւօտուն Մայր-Եկեղեցւոյ մէջ կատարուած գոհաբանական աղօթից։

Արարատի յուլիսի ամսաթուոյն մէջ կը կարդանք հետեւեալ որոշումներն ի շարս Սինոդի Օրագրութեանց.

Պատուիրել Երեւանի Հայոց Կոնսիստորիային՝ Տաթեւի վիճակի Խնձորեսկ գիւղացի հաւատափոխ Սիմէոն Նազարեանի կին Մարգարիտ Մայիլեանին թոյլ տալ նորից ամուսնանալ։

—Մերժւում է Տիկին Եղիսաբեթ Յովնանեան Բուրժելու խնդիրը, որով խնդրում է խզել իւր և Անատոլ Բուրժելու ամուսնական կապը, քանի որ վերջինս կենակցում է այժմ ուրիշի հետ։

—Պատուիրել Աստրախանի Հայոց Կոնսիստորիային՝ հրատարակել Ս. Պետերբուրգի սենատական լրագրերի միջոցաւ Սամուէլ Յովհաննէսեանի մասին և եթէ չյայտնուի՝ թոյլ տալ նորա կին Մարթա Յովհաննէսեանին նորից ամուսնանալ։

—Պատուիրել Աստրախանի Հայոց Կոնսիստորիային՝ ուղարկել Նիժնիգորոդի Հայոց եկեղեցու նախագիծը ներքին գործոց նախարարին, և պատերը շինելու թոյլտուութիւն խնդրել։

—Պատուիրել Տփխիսի Հայոց Կոնսիստորիային՝ թոյլ տալ նորահաւատ Արաքսի Բարսեղին ամուսնանալ Սեդրակ Պոյաճեանի հետ օրինաց Ա. մասի Ժ. հատ. 81 յօդ. հիման վրայ։

—Աստրախանի վիճակի Ս. Խաչ քաղաքի նորընծայ Ռափայէլ քահ. Ռուբինեանին ի սպառ զրկել քահանայագործութիւնից, նորա մասին եղած ամբաստանութեանց հիման վրայ, և յայտնել կոնսիստորիաներին կարգադրելու, որ այսուհետեւ ո՛չ ոք, ուր և իցէ չհրաւիրէ նորան քահանայագործելու։

—Պատուիրել Երեւանի Հայոց Կոնսիստորիային՝ թոյլ տալ Ղազանչեցի հաւատափոխ Ղազար Գրիգորեանի կնոջ՝ Եղիսաբեթին՝ նորից ամուսնանալու։

—Պատուիրել Երեւանի Հայոց Կոնսիստորիային՝ մկրտել տալ Րիջօ Իսայեանցին ըստ Հայ. Եկեղեցւոյ։

—Տփխիսի Հայոց Կոնսիստորիային պատուիրել՝ թոյլ տալ Ճոճկանցի Գալուստ Սարգսեանին և Մարգարիտ Աւետիքեանին ամուսնանալու՝ խնամութեան հինգերորդ աստիճանում։

—Տփխիսի Հայոց Կոնսիստորիային թոյլատրել գործադրել իւր եզրակացութիւնը Ախալքալաքի Տէր Յովհաննէս քահանայ Տէր Գրիգորեանի վերաբերութեամբ, յանձնելով նրան մարմնական դատարանի, քրէական օր. 1011 յօդ. հիման վրայ, Գուլաբար ընկեցիկ մանկան մկրտելու և մետրիքական մատեանի մէջ Տրդատ Նազարէթեան Զիլինկարեանի օրինաւոր ժառանգ համարելու պատճառով։

—Կ. Պոլսի Հայոց Ամեն. Պատրիարքից խնդրել՝ Տիգրանակերտում եղած Աթոռական կալուածների տեսուչ և գանձապահ կարգել տեղական Ա. քահանային, որպէս զի Թաղ. խորհրդի գիտութեամբ կալուածների եկամուտը հասցնէ իրեն՝ Ս. Պատրիարքի, տարեցտարի Սինոդին հասցնելու համար և, եթէ կարելի է, դատաստանական կարգով կալուածների եկամուտը վատնողից պահանջել վատնած գումարը. խնդրել հոգ տանել Մայր Աթոռի կալուածների արդիւնաւորութեան մասին և տեղեկութիւն հաղորդել նոյա դրութեան մասին։

—Բագու քաղաքի գերեզմանատան եկեղեցու շինութիւնը թոյլ տուած լինելով, ուղարկել նահանգական իշխանութիւնից վաւերացնելու եկեղեցու շինութեան նախագիծը և նախահաշիւը, պատուիրելով Շամախու Հ. Կոնսիստորիային յանձնել Տ. Մարիամ Մէլիքզատէին կառուցանել եկեղեցին իւր ծախքով ծրագրի համաձայն (16 յուլիսի 1891 ամի Նօ. 667)։

—Պատուիրել Մայր Աթոռի գանձապահին՝ յանձնել Վանական վարչութեան 5000 ր. ի հաշիւ միաբանների սենեակների շինութեան, որ անցեալ անգամ ստացած 4000 ի հետ կը լինի 9000 ր.։

—Մայր Աթոռի գանձապահին պատուիրել՝ Վանական վարչութեան յանձնել 10000 ր. Աթոռի, Ճեմարանի, և այլ ծախքերի համար, որ անցեալ անգամ ստացած 28000 ի հետ կը լինի 38000 ր.։

—Տփխիսի Հայոց Կոնսիստորիայի միջնորդութիւնը, Փանձակի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցու դրամներից Աբրահամ Մելիքեանին 7000 ր. տալու մասին, մերժւում է։

—Աչքի առաջ ունենալով աստիճանաւոր Նիկողայոս Վարձելեանի և նորա ամուսին Նունէ (Հռիփսիմէ) Վարձելեանի և դոցա նմանների մէջ եղած անբաւականութիւնը, որոնք ապահարզան են պահանջում, կարգադրւեցաւ թէ՝ որովհետեւ պսակ լուծելն Եկեղեցու մեծ խորհուրդներից մէկն է, և իբր զուտ հոգեւորական գործ, կախումն ունի միայն Եկեղեցու Հայրապետից, ուստի այդպիսի խնդիրների վճիռը թողնել հայրապետական կարգադրութեան։

—Տփխիսի Հայոց Կոնսիստորիային պատուիրել՝ թոյլ տալ Տփխիսի բնակչուհի Աննա Խոսրոյեանին նորից ամուսնանալու, քանի որ նորա ամուսին Աղեքսանդր Խոսրոյեանը դատապարտուած է 8 ամեայ տաժանակիր աքսորի։

* * *

Յուլիսի 19 ին Մայր Աթոռի կալուածում Մաստարա գիւղում՝ ի Տէր հանգեաւ Ներսէս աբեղայ Ղազարեան 34 տարեկան հասակում։ Հանգուցեալը իւր երիտասարդութիւնը անցուցել էր Վարագայ Ս. Խաչ վանքում և Լիմ անապատում իբրեւ միաբան։ Ս. Սինոդի հրամանով 11 ին յունուարի 1888 Թ. ընդունուելով ի հոգեւոր միաբանութիւն Սեւանայ վանից, օգոստոսի 7ին կուսակրօն քահանայութեան կոչումն է ստացել Գեր. Սարգիս եպիսկոպոս ՏէրԳասպարեանից։ 1889թ. սահմանել է Մայր Աթոռի սեղանատան տնտեսի պաշտօն։ Հանգուցեալը իւր հեզահամբոյր բնաւորութեամբ և Մայր Աթոռին հաւատարիմ ծառայութեամբ Միաբանութեան վստահութեանն էր արժանացած, քանիցս ստանձնելով վանական կալուածոց առժամանակեայ վարչութիւնը և պտղինը ժողովելու պաշտօնավարութիւնը, որի մէջ և կնքեց իւր մանկանացուն կարճատեւ հիւանդութիւնից յետոյ։

ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Բաղտիճ ԺԴ. Տօբճըլէրի

Վարժարանին վերամուտքը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ սեպտեմբեր 1ին։

Վարժարանն, ի բաց առեալ իւր բազմաթիւ ձրի աշակերտուհիներն, կ'ընդունի նաեւ Թոշակաւոր աշակերտուհիներ գիշերօթիկ և ցերեկեայ։

Ամբողջ գիշերօթիկները մեծ հոգածութեամբ կը խնամուին ներքին վարժուհիներու հսկողութեամբ. մասնաւոր խնամք կը տարուի իրենց առողջապահութեան և գործնականապէս կենցաղական առտնին տնտեսութեան։

Աշակերտուհի տալ փափաքողք պայմաններու մասին խօսելու համար կը հրաւիրուին յառաջիկայ երկուշաբթիէն մինչեւ օգոստոս 31 ամէն օր կէս օրէ վերջ բացի կիրակիէ ներկայանալ ի վարժարանն ընկերութեան Գում-Գաբու։

Ձրի գիշերօթիկներու թիւը լրացած ըլլալով, ընկերութիւնը հարկադրուած է դժբաղդաբար նորեր չընդունիլ։ Միայն, գաւառներէն վարժուհի ըլլալու համար ղրկուած և ընկերութեան մասնաւոր պայմաններուն համապատասխանող աշակերտուհիներ կ'ընդունուին տարեկան 12 ոսկի զեղչեալ թոշակաւ։

Մինչեւ սեպտեմբեր 1 ցերեկեայ ձրի աշակերտուհիներ միշտ կ'ընդունուին, եթէ ընկերութեան պայմաններուն համապատասխանեն։

Ներքին լուրեր

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻ գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, Պարսից Շահն և Եւրոպական վեհապետք շնորհաւորական հեռագրեր ուղղած են առ Վեհ. Սուլթանն, որ ի պատասխանի գոհունակութեան հեռագրեր ուղղած է։

—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն և բոլոր նախարարք ու բարձրաստիճան պաշտօնատարք այսօր կայս. պալատ կերթան իրենց շնորհաւորութիւնները մատուցանելու։

Նոյնպէս հպատակ հասարակութեանց հոգեւոր պետերն և դեսպանատանց առաջին թարգմանք այսօր կայս. պալատ կ'երթան ի շնորհաւորութիւն։

—Զինուորական ու ոչ-զինուորական այն բանտարկեալք, որք իրենց պատժոյն երկու երրորդ մասն աւարտած են, կայս. Իրատէի մը համաձայն այսօր ազատ պիտի արձակուին։

ՆՈՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ.—Այս առուր Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակուած պաշտօնական յայտարարութիւն մը կը ծանուցանէ թէ Վեհ. Սուլթանը նոր պատուանշան մը հաստատած է Խանէտանը Ալ Օսման անունով, որուն հաստատութիւնը կը ծանուցուի Ն. Կ. Վեհափառութեան գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, որ սկիզբ մ'է երկրին ու տէրութեան բարեբաստութեանը։

Աւասիկ այդ պատուանշանի կանոնագիրն որ պատրաստուած է և Նախարարաց խորհրդոյ կողմէ մատուցուելով վաւերացած է կայս. Իրատէով.

Յօդ. Ա.—Խանէտանը Ալ Օսման անուն առանձնաշնորհեալ պատուանշան մը հաստատուած է, որուն ձեւն ու ծաւալը կերեւի կանոնագրին կցուած պատկերին մէջ։ Այդ Պատուանշան կարմիր ու սպիտակ կիտուածով զարդարուած է, մէջտեղը գտնուած ոսկիէ մասին վրայ կայս. Թուղրան կայ, որուն մէկ կողմը գրուած է [illegible] և միւս կողմն ալ [illegible]։ Ասոր տակ կայ սպիտակ կիտուածէ դաշնի ճիւղ մը։ Ինչպէս բացատրութիւն տրուած է երկրորդ յօդուածին մէջ, պատուանշանին մանեակին կցուած տեղը սպիտակ կիտուածէ ժապաւէնի կապ մը շինուած է, որուն ներքեւը նշանակուած է օսմանեան կայսրութեան հաստատութեան թուականը՝ 699 և դաշնի ճիւղին վրայ ալ պատուանշանի հաստատութեան թուականը՝ 1311։

Յօդ. Բ.—Այս բարձր պատուանշան Վեհ. Սուլթանին յատուկ է, յուռութք և ուրիշ աստիճաններ չունի, օղակները սպիտակ կիտուածով ներկուած են եւ իւրաքանչիւրին վրայ նոյնպէս սպիտակ կիտուածէ մանիկ ու աստղ նկարուած է։ Մէջտեղը թագի պատկեր մը կրող ոսկի մանեակ մը, ուսկից պատուանշանը կը կախուի պարանոցէն։

Յօդ. Գ.— Այս պատուանշան կը տրուի օսմանեան գերդաստանէն յարմար դատուած անձերու, օսմանեան տէրութեան նիւթապէս ու բարոյապէս աջակցող օտար վեհապետաց, անոնց կայսերական գերդաստաններու անդամոց ինչպէս նաեւ օսմանեան կայսրութեան այն բարձրաստիճան պաշտօնատարներու, որոց առ Վեհ. Սուլթանն ունեցած ծայրայեղ հաւատարմութիւնն և մատուցած բարուք ծառայութիւններն ստուգուած են Ն. Կ. Վեհափառութեան կողմէ։

Յօդ. Դ.— Յոտս կայսերական փառապանծ գահոյից ծայրայեղ հաւատարմութիւն ցոյց տուող և բարուք ծառայութիւն մատուցանող ուրիշ պաշտօնէից համար ալ պատուանշան մը հաստատուած է մէկ աստիճանով և Ա. յօդուածին մէջ ցոյց տրուածէն աւելի փոքր։ Այդ պատուանշան երկու գոյն ժապաւէնով պարանոցէն կը կախուի։

Յօդ. Ե.— Այդ պատուանշաններու Պէրաթներն Բ. Դրան կայս. դիւանատան մէջ նմուշին համաձայն պատրաստուելով կը մատուցուին Վեհ. Սուլթանին։

Յօդ. Զ.— Այդ պատուանշաններն ու Պէրաթները Վեհ. Սուլթանը իւր ձեռօք կը կախէ և կը շնորհէ։ Այդ պատուանշանի արժանացող անձն եթէ մայրաքաղաքէն դուրս ուրիշ տեղ մը գտնուի, պատուանշանն ու Պէրաթը կը ղրկուի օսմանեան տէրութեան պաշտօնեայներէ միոյն միջոցաւ և պատուանշանը կախելու արարողութիւնը պաշտօնական համազգեստով տեղի կ'ունենայ։

Յօդ. Է.— Այդ պատուանշանները կրողները եթէ մեռնին, ի յիշատակ իրենց այդ փառաց արժանանալուն, ժառանգորդներուն կը թողուի, առանց զայն գործածելու իրաւունքն ունենալու։

Յօդ. Ը.— Այդ պատուանշանի շինութեան և այլ ծախքերը կայս. անձնական Գանձէն կը շնորհուին և Պէրաթներն ալ ո և է տուրք ու ծախք չունին։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.—Պուքրէշի օսմանեան դեսպան անուանեցաւ Միրլիվա Շաքիր փաշա, առաջին թիկնապահ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

Իւլաւի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ գաղթականաց վարչութեան անդամներէն Րիֆաթ պէյի։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ Հաւէյաթի կառավարիչ Խոճէմ էֆէնտիի։

Սանիյէ Միւթէմայիզի աստիճան՝ եպարքոսական թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Ատիլ պէյի և Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ եպարքոսական դիւանատան քարտուղարներէն Թեվֆիք պէյի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ գաղթականաց յանձնաժողովոյ հաշուակալութեան դիւանին դեր-տնօրէն Ալթա էֆէնտիի ու գանձապահ Փախրէտտին էֆէնտիի, Չէյթուն գաւառակին նախորդ գայմագամ Շաքիր էֆէնտիի և Էնկիւրիի նահանգին Իտարէի ժողովին նախորդ առաջին քարտուղար Մէհմէտ Շեվգը պէյի։

Բալայի աստիճան՝ Մէրսինի երկաթուղւոյն գոմիսէր Միհրան էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Նիկոմիդիոյ Նաւարանին շինութեանց պաշտօնեայ Միրլիվա Ալի փաշայի և ծովային ռազմամթերաց պաշտօնեայ Միրլիվա Ալի փաշայի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Գոնեայի նահանգին Մէքթուպճի Խայրի պէյի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ արքունի նաւարանին մակուկավարներու պետ Միրլիվա Սիւլէյման փաշայի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Մարաշի նախորդ Նաիպ Մուսթաֆա Շէրիֆ էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Մէրսինի թաղապետութեան նախագահ Ապտուլլահ Մուրզուք էֆէնտիի և Հանրօգուտ շինութեանց երկրաչափ Պ. Տրվալիյէի։

ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն, Պատժական Դատավարութեան Օրինաց ինչ ինչ յօդուածները բարեփոխելու համար կազմեալ յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարուելով խորհրդակցութիւններ կատարեց։ Սոյն յանձնաժողովոյ Նախագահն է Շէֆիգ պէյ, նախագահ աղերսագրոց ճիւղի Վճռաբեկ ատենին։

Ի ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏ.— Մեծ-Եպարքոս Բարձր. Ճէվատ փաշա երէկ կայս. պալատ երթալով ստացաւ Վեհ. Սուլթանի հրամանները։

ՍԸՐ ԷՏԿԱՐ ՎԻՆՍԸՆԴ, Օսմ. կայս. Պանքայի ընդհ. տնօրէնն, երէկ մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս Բաքէի Մէնզալէ շոգենաւով ի Մարսիլիա, Բարիզ և Լոնտոն ուղեւորելու համար։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱ. — Առողջապահական վարչութիւնն երէկ հետեւեալ երկու շրջաբերական-հեռագրերն ուղղեց քարանթինայի կայաններուն.

«Օգոստոս 11/23ի շրջաբերականով՝ Օտեսայէն եկող նաւերուն համար հաստատուած հնգօրեայ քարանթինան երէկուընէ սկսեալ իջեցուած է 24 ժամու հսկողութեան ի Գավաք։

«—Պալէրմօէն եկող նաւերուն համար օգոստ. 13/25էն սկսեալ տասնօրեայ քարանթինա հաստատուած է որ պիտի մաքրուի Քլազոմէնի, Պէրութի կամ Աֆրիկեան Տրիպոլսոյ մաքրանոցներուն մէջ։ Սիկիլիոյ միւս նաւահանգիստներէն եկող նաւերը 24 ժամու հսկողութեան պիտի ենթարկուին վերոյիշեալ մաքրանոցներուն մէջ, ուղեւորներուն և նաւաստիներուն գոյքերն ու հանդերձեղէններն ախտահանելով»։

Ընդհ. քննիչ Տօք. Քօյէ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ. — Ներքին գործոց նախարար Վսեմ. Խալիլ Րիֆաթ փաշա երէկ քննական պտոյտ մը կատարեց Պոլսոյ Աքսէրայ թաղին կողմերը և հանրային մաքրութեան համար հրամաններ տուաւ։ Խորհրդական Ահմէտ Րէֆիգ պէյ ալ այլ և այլ թաղերու մէջ քննական պտոյտներ կատարեց։

—Հանրային մաքրութեան համար կազմեալ յանձնաժողովն երէկ ի նիստ գումարուեցաւ ընդ նախագահութեամբ Քաղաքապետ Վսեմ. Րըտուան փաշայի և մինչեւ ուշ ժամանակ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

—Պաղտատի կուսակալը հեռագրած է թէ օգոստոս 16էն 17, 24 ժամուան միջոցին Պաղտատի մէջ հնամաէ 10 անձեր վարակուելով 3ը մեռեր են։

ՕՍՄ. ՍԻԿԱՌԷԹԻ արտածման ընկերութիւնն, ինչպէս երէկ ծանուցինք, երեքշաբթի օրը կատարեց իր նորաշէն գործարանին բացումը ի Ճիպալի։ Այս գործարանի ստորին ու երկրորդ յարկերը 1200 կանգուն տարածութիւն ունին, իսկ վերնայարկը, որ յատկացուած է գրասենեակներուն, 400 կանգուն միայն։ Շինուածքը պարզ է և բոլոր սրահներն ու լուսերը օդասուն։ Ճարտարապետն է Պ. Վալօրի, որ գրեթէ երեք ամսուան մէջ ի գլուխ հանած է այս շէնքին կառուցումը։ Սիկառէթները ձեռքով պիտի պատրաստուին, որ թէեւ աւելի սուղ կ'ըլլայ՝ բայց ծխողներուն գոհունակութիւն կը պատճառէ։ Ծխախոտները պիտի կտրուին ձեռքի մեքենայով մը. երբ գործարանը տարին 100 միլիոն սիկառէթ պատրաստէ, 450 գործաւորք ու գործաւորուհիք պիտի բանին, ամէնքն ալ տեղացի։ Ենթադրելով որ այդ սիկառէթներ Եւրոպայի մէջ վաճառուին 1000 հատը 2 անգլ. ոսկւոյ, և ընկերութիւնը տարին 100 միլիոն հատ սպառէ, ըսել է տարին 200,000 անգլ. ոսկի պիտի մտնէ ի Կ. Պոլիս։ Ընկերութիւնն այժմ գործակալութիւն մը ունի ի Լոնտոն, անգլ. բոլոր գաղթականութեանց մէջ զանազան մասնաճիւղերով։

Պ. Քայեարտ, որ իբր նախագահ ընկերութեան՝ նախագահեց գործարանին բացման հանդէսին, իր շուրջն ունենալով վարչական խորհրդոյ անդամներն, իր բացման ճառին մէջ հետեւեալ շահեկան ծանօթութիւններն հաղորդեց սիկառէթի սպառման ստուգած կարեւորութեան վրայ.

«Սիկառէթի սպառումն, ի Ֆրանսա, 1890ին 860,000 քիլօ էր, 1891ին՝ 945,000 և 1892ին՝ 1,048,000, այսինքն մէկ միլիառ սիկառէթ։ Այս հաշւոյն մէջ չեն այն սիկառէթները զորս անհատները իրենց գործածութեան համար կը պատրաստեն իրենց գնած ծխախոտներով։ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ մէջ 1890ին սպառած է 1520 միլիոն, 1891ին՝ 1744 միլիոն և 1892ին՝ 1920 միլիոն, և կամ երկու միլիառ սիկառէթ։ Դժբաղդաբար անհնար եղաւ ինձ ուրիշ ամէն երկիրներու համար ալ այսպիսի ճիշդ թուանշաններ գտնել։ Անգլիոյ մէջ, օրինակի համար, սիկառէթի պատրաստութիւնն ազատ ըլլալով, վիճակագրութիւնք՝ միմիայն ներմուծուած ծխախոտի քանակութիւնը կը նշանակեն։ Բայց նկատելով ծխելու սովորութեան ընդհանրացումը և ժողովրդեան թիւը, կրնանք ենթադրել թէ Ֆրանսայի չափ սիկառէթ կը սպառէ նաեւ Անգլիա։ Երեք երկիր միայն յիշեցի, և կը տեսնէք ահա թէ չորս միլիառ սիկառէթի հսկայ թուոյն հասանք։ Իրաւ է թէ այդ երկիրներէ երկուքին մէջ ծխախոտի Րէժիի մենաշնորհ հաստատուած է, և հետեւաբար մեր սիկառէթները չեն կրնար մուտ գտնել ի Ֆրանսա և Աւստրիա-Հունգարիա. բայց յոյս ունինք որ իրաց վիճակը փոխուի ի մօտոյ և այդ հրապարակներ բացուին մեզ համար»։

Յետոյ, ատենաբանը խօսելով արեւելեան սիկառէթներուն վրայ, կ'ըսէ թէ անոնց ճաշակն հետզհետէ կը տարածուի և օր աւուր սպառողներու թիւը կ'աւելնայ, և թէ Թուրքիոյ սիկառէթները պիտի կրնան աքանչելապէս ընդունելութիւն գտնել։ «Մեր երկու մրցակիցներուն ըրած գործերը մեզի համար քաջալերիչ են, յարեց, նուրբ սիկառէթներու համար՝ Եգիպտոսը և սովորական սիկառէթներու համար՝ Ամերիկան են այդ մրցակիցները. արդ, առաջինը տարին 150 միլիոն և երկրորդը 350,000,000 սիկառէթ կ'արտածեն։ Եւ բնաւ չեմ տարակուսիր որ եթէ մեր գործերը իմաստուն կերպով վարենք, Եգիպտոսի և Ամերիկայի համար եղած յանձնաբարութիւններուն մէկ մասը մեզ պիտի գայ։ Մենք գիտենք ինչ որ օտար երկիրներու մէջ շատ քիչեր գիտեն թէ՝ «Եգիպտական» կոչուած սիկառէթները թրքական ծխախոտով շինուած են։ Եգիպտոսի մէջ ծխախոտ չի մշակուիր և սիկառէթ շինողները կը գործածեն մեր գործածած ծխախոտները։»

Խօսելով նաեւ Ամերիկայի սիկառէթներու վրայ, Պ. Քայլարտ ըսաւ թէ Թուրքիոյ ստորին տեսակի ծխախոտները Ամերիկայի լաւագոյն ծխախոտներէն գերազանց են։

Պ. Քայլարտ վերջացուց իր խօսքերը գրուատելով Վեհ. Սուլթանին հոգածութիւնն այն ամէն գործոց համար որոց նպատակն է կայսրութեան յառաջդիմութիւնը և բարեյաջողութիւնը։

Այս ատենաբանութիւն ջերմ ծափահարութիւններով ընդունուեցաւ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ Արուեստահանդէսին համար յատուկ յանձնաժողովին կողմէ պատրաստուած օրինական ծրագիրը յանձնուած է Պետական Խորհրդոյ Օրէնսդիր ճիւղին։

ՆՈՐ ԼՐԱԳԻՐ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայած է արտօնութիւն շնորհել Կրթական նախարարութեան քննիչ ժողովոյ անդամներէն Մէհմէտ Հասան Էլմահզումի էֆէնտիի՝ արաբերէն Էլ-Լէյան անուն լրագիր մը հրատարակելու։

ՍԻՐԱՎԷՊ.—Մինչեւ տարի մը ետ երթալու է այս սիրավէպին նախագիծը գտնելու համար։ Անցեալ տարի, դարձեալ Աստուածածնին, երիտասարդ մը ուխտի կ'երթայ ի Պարթալ. ուխտն ընդունական կ'ըլլայ, վասն զի շնորհալից դէմք մը կը տեսնէ հոն և, իր կրօնական խանդավառութեան մէջ, խելոյն սիրով կը համակուի։ Օրիորդը աննպաստ ընդունելութիւն մը չըներ երիտասարդին բուռն յայտարարութեանը. ընդհակառակն իր փափկիկ ձեռքով կը խառնէ մաղմաղին տակ պահուըտած կայծերը, զոր կրցածին չափ պարտկելով սիրահարը Պոլիս կը դառնայ տրտմաթախիծ։ Տարի մը ի՞նչ կը քաշէ հէգ սիրահար երիտասարդը. իր վիճակն ունեցողները միայն կրնան հասկնալ։ Մինչ այս մինչ այն նորէն եկաւ Աստուածածինը, և մեր երիտասարդը նորէն ուխտի գնաց այս տարի, բարեկամներու ընկերակցութեամբ։ Այս անգամ ուղղակի Օրիորդին տունը կ'երթայ և աղջկան ձեռքը կը խնդրէ մօրմէն. բայց կ'երեւի թէ այս վերջինը մերժողական պատասխան տուած ըլլալով, երիտասարդին մէկ բարեկամին միջնորդութեամբը, աղջիկը երկուշաբթի առտու դուրս կ'ելլէ տունէն՝ ժամ երթալու պատրուակով և ա՛լ ետ չի դառնար։ Կառք մը, որ իր մէջ կը պարունակէր սիրահարն ու սիրուհին, Մալթեբէ գացեր է, բայց չի գիտցուիր թէ անկէց ուր անհետ եղած է։

ՖԱՐԱՍԻԻ գաւառին կառավարչին եւ պաշտօնէից ոմանց դէմ բողոքուած ըլլալով որ զեղծումներ գործած են, կայս. Իրատէի մը համաձայն, Զինուորական Քննիչ Յանձնաժողովոյ անդամներէն Ֆէրիգ Հասան Էտիֆ փաշայի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած էր տեղւոյն վրայ քննութիւն կատարելու համար։ Արդ քննութեանց արդիւնքէն հասկցուած է որ եղած բողոքները թշնամութեան արդիւնք են, հետեւաբար Բարձր. Մեծ-Եպարքոսը գրած է Դատական նախարարութեան որ այդ բողոքը տուողներուն նկատմամբ օրինական տրամադրութիւնք ամբողջովին ի գործ դրուին։ Դատական նախարարութիւնն ալ իր կողմէ հարկ եղածը գրած է Պրուսայի նահանգին դատական պաշտօնէից։

ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆՔ ՎՈՍՓՈՐԻ ՎՐԱՅ

Այս գիշեր, Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, Շիրքէթի Խայրիյէի շոգենաւք հետեւեալ արտասովոր երթեւեկութիւնները պիտի կատարեն, դիւրութիւն ընծայելու համար հասարակութեան որպէսզի ծովու վրայէ լուսավառութիւնները դիտէ.

Գիշերուան ժամ 1ին, Թ. 33 շոգենաւը պիտի մեկնի Կամուրջէն ի Եէնիմահալլէ, հանդիպելով Սկիւտար, Պէյլէրպէյ, Արնավուտքէօյ, Պէպէք, Ռումէլի Հիսար, Պիւյիւքտէրէ։ Ժամ 3½ին մօտ Կամուրջ պիտի վերադառնայ նոյն նաւահանգիստներն հանդիպելով։

Ժամ 1ին, կառաբարձ Թ. 27 շոգենաւը պիտի մեկնի Սկիւտարէն դէպի Կամուրջ եւ անկից ուղղակի Էմիրկեան։ Այն տեղ պահ մը կենալէ ետք, ժամ 4ին ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Կամուրջ եւ անկից Սկիւտար վերադառնալու համար։

Ժամ 1.45ին, Թ. 34 շոգենաւը Կամուրջէն պիտի մեկնի ուղղակի Պիւյիւքտէրէ եւ անկից Մէզարպուրնու երթալու համար։ Ժամ 4ին Կամուրջ պիտի վերադառնայ։

Ժամ 1ին, Թ. 17 շոգենաւը ճամբայ պիտի ելլէ Եէնիմահալլէէն եւ հանդիպելով Մէզարպուրնու, Պիւյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքօզ, Եէնիքէօյ, կանգ պիտի առնու Սէրայ Պուրնուի առջեւ. ժամ 4ին Եէնիմահալլէ պիտի վերադառնայ նոյն նաւամատոյցներն հանդիպելով։

Երթեւդարձի տոմսակաց գինն է 10 ղրշ. Ա. կարգի համար 4 ղրուշ աւելի։ Տղայք կէս գին պիտի վճարեն։

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՀՆՏԱՒԵՍԻ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԻԵՆՆԱ, 30 օգոստ. — Հնամաէի դէպք մը հաստատուեցաւ հոս։

ՓԵՇԹԱ. — 10 դէպք, 5 մահ ի Պաքս Պօտրոկ. 12 դէպք, 10 մահ ի Զապօլք. 8 դէպք, 5 մահ ի Պէրէգ. 9 դէպք, 5 մահ ի Զամպլին. 15 դէպք, 1 մահ ի Զօլնոք. Բուտէնուուրի քաղաքին մէջ 6 դէպք և 4 մահ։

ՊՈՒՔՐԷՇ. — 105 նախկին դէպք։ Նոր դէպքեր՝ 11 ի Պրայլա, 3 ի Սուլինա, 3 ի Կալաց, 14 ի Ֆիթէքսի, 1 ի Թուլչա, 1 ի Քալարաշի. համագումար մահերու 22. 8 հոգի բուժուած. 104 հիւանդ դարմանուելու վրայ։

ՔՈՊՈՒՐԿ, 29.— Վիլհէլմ կայսր, որ այս առտու հասած էր, ներկայ գտնուեցաւ հանգուցեալ Էռնէստ դուքսին յուղարկաւորութեանը։ Թափորին անցած փողոցները սեւերով զարդարուած էին։ Թաղումը տեղի ունեցաւ Ս. Մորիս եկեղեցին։ Ֆէրտինանտ իշխան դագաղին կը հետեւէր [illegible]։ Կէսօրին հացկերոյթ մը տրուեցաւ։ Ալֆրէտ դուքսն յայտարարութիւն մը հրատարակելով կ'ըսէ թէ ձեռք առած է կառավարութեան գիկը, իր յաջորդութեան իրաւունքին համաձայն, երդում ըրած ըլլալով պահելու և պաշտպանելու սահմանադրութիւնը։ Դուքսը կը հաւաստէ թէ կենսական պաշտօն կը նկատէ աւելցնել երկրին բարօրութիւնը և, իր նախորդին պէս, հաւատարիմ ըլլալ դէպ ի կայսրն և կայսրութիւնն Գերմանիոյ։

ՓԱՐԻԶ, 30.— Կառավարութիւնը, զօրահանութեան պարագային մէջ վտանգներէ զերծ մնալու համար, հրամայեց խուզարկութիւններ կատարել իւրաքանչիւր օտար դատապարտեալի վրայ և արտաքսել զանոնք' բացառիկ պարագաներէ զատ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Պանկքոքէ կը հեռագրեն թէ Ֆրանսայի ներկայացուցիչը' սպառնալու համար Սիամցիները որ ընդունին Ֆրանսայի նոր պահանջումները, սպառնացեր է ֆրանսական զրահաւորները վերադարձնել տալ ի Պանկքոք։ Երկու կառավարութիւններու միջև նիւթեալ կարգադրութեան այս բանաքարում մեծ սրտայուզութիւն պատճառեր է Եւրոպացիներուն։

Մայրաքաղաք

ՂԱԼԱԹԻԱ, 19 Օգոստոս

Ղալաթիոյ Պորսան գոց է այսօր Վեհ. Սուլթանի Գահակալութեան տարեդարձին առթիւ։

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 30 Օգոստոս	
Ֆրանսական Ռանթ 3 °/₀	99 25
» » 4 ¹/₂ °/₀	104 10
Օսմանեան քոնսոլիտէ Աէրի Դ.	22 42
Օսմ. մաքս. արժեթուղթ	48 62
Բրիօրիթէ, Թիւ րր (1890)	455
Օսմանեան երկաթուղի	86 50
» Բէժիի բաժնեթուղթ	384 37
Պանք Օթօման	576 87
Քրէտի Լիոնէ	773
Իտալական Ռանթ 5 °/₀	83 15
Եգիպտական միացեալ	506 87
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 305
Սալոնիկէ Օսմանեան քոնսոլիտէ	412 18
ԼՈՆՏՐԱ, 30 Օգոստոս	
Անգլ. քոնսոլիտէ	98 31
Օսմ. » Աէրի Դ.	22 06
» » » Ա.	51 25
» » » Բ.	34
» » » Գ.	23 37
Օսմ. փոխառութիւն 1871	97 75
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆանս Լոն)	95 75
Պանք Օթօման	12 87
Այտընի երկաթուղի	11 50
Գասապայի երկաթուղի	13 50
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	99 87
» աւստն. բրիվիլէժիէ 1890	— —
Տօմպաք (փոխառ. Թռչիկ)	102 75
Հելլենական 5 °/₀	36 50
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 362
ՎԻԷՆՆԱ, 30 Օգոստոս	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 65
» Փարիզի »	48 50
Օսմանեան Բէժիի բաժնեթուղթ	189 50
» երկաթուղի	49 10

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԿԱՐԻՆ, 6 օգոստոս

Սանասարեան վարժարանի ներկայ ձրիավարժ 12 աշակերտաց վրայ Հոգաբարձութիւնս հետևեալ 15 աղքատիկ տղայոց ընտրութիւնն ևս կատարեց' արդէն հրատարակեալ յայտագրոյն տրամադրութեանց համաձայն, 1 Լևոն Մատաթեան Կարնեցի, 2 Եդուարդ Աղապալեան Կարնեցի, 3 Կարապետ Բրուտեան, Արաբկիրցի, 4 Հրաչեայ Լուսպարոնեան, Կիւմիշխանեցի, 5 Վահան Գույումճեան, Ակնեցի, 6 Յարութիւն Գասպարեան, Տարսոնցի, 7 Վարդան Տ. Ներսէսեան, Մշեցի, 8 Մի աշակերտ Սեբաստիոյ Որբանոցէն, 9 Մի աշակերտ Այնթապի վարժարանէն, 10 Յակոբ Պէզիրճեան Կեսարացի, 11 Գարեգին Խ. Պաղտասարեան, Կեսարացի, 12 Յակոբ Կէզիրեան, Մալաթիացի, 13 Նշան Տ. Սարգսեան, Խարբերդցի, 14 Կարապետ Մարգարեան, Տրապիզոնցի, և 15 Մի աշակերտ Կ. Պոլսոյ Խնամակալութեան կողմանէ զրկուելիք։

Իսկ 3 ձրիավարժ աշակերտաց ընտրութեան իրաւունքը թողուած է' ըստ կտակի, բժիշկ Պ. Լևոն Տիգրանեանցին, որուն յատկապէս գրուած է առ այդ. հետևաբար վարժարանն ընդունելիք երեսուն ձրիավարժից յատկացեալ թիւը լրացած լինելով, Հոգաբարձութիւնս հարկ կը համարի հրապարակաւ յայտարարել թէ յետ այսու այդ մասին ո և է դիմում ապարդիւն կը մնայ։

Այս առթիւ Հոգաբարձութիւնս կը խնդրէ նաև որ իւրաքանչիւր ուսումնական տարեգլխին ձրիավարժ աշակերտի համար լինելիք գրաւոր խնդիրները պարունակեն տղայքին անունը, մականունը, տարիքն, ուսման ճշգրիտ վիճակն ըստ յայտագրոյն, և զրկուին միանգամայն [illegible] հաստատող կարևոր թուղթերն։

Առաջնորդ Կարնոյ և շրջակայից վիճակին
և Նախագահ Հոգաբ. Սանաս. Վարժարանին
ՂԵՒՈՆԴ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՇԻՇՄԱՆԵԱՆ
Ի Դիմաց Հոգաբ. Անդամ Տեսչութեան
ԳԷՈՐԳ ԱԲՈՒԼԵԱՆ
Քարտուղար
Թ. 750 ՄԻՀՐԱՆ Մ. ՉՈՒԽԱՃԵԱՆ

ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԴԱՏԱՍՏԱՆԸ

Վ Ճ Ռ Ա Գ Ի Ր

ՎԵՐԱՔՆՆԻՉ ԱՏԵՆԻ ԴԱՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂԻՆ

(Շարունակութիւն երէկի թիւէն)

Նկատելով որ Ստեփան իւր այս յայտարարութիւնները հաստատած ու խոստովանած է դատարանին առջև, թէ Անտոն Ռշտունիի ու Ճիվանեան Մարտիրոսի յայտարարութիւնք ալ կապացուցանեն իւր այդ խոստովանութեան ստուգութիւնը, թէ միևնոյն բանը կը հաստատեն նաև Ճիվանեան Մարտիրոսի սա խօսքը թէ իրեն կողմէ խռովարարական խմբին մէջ մտցուած անձերու չափերը Ստեփանի կողմէ գրգռուած էին, թէ խռովարարական գոմիթէի Եֆքերէի մասնաճիւղին անուանց ցանկի պարունակութիւնն, որ իւր տունէն գտնուած է, և լսուած վկաներէ Գայսէրօղլը Մանուկի ու Գույումճեան Միխայէլի վկայութիւնները, թէ նոյն իսկ եթէ տեղի ունեցած ըլլայ այն դէպքն որուն համեմատ ամբաստանեալն իբրև գիւղի Մուխթար' վկաներէ Գայսէրօղլը Մանուկի կարասիները ծախել տուած է անոր տուրքը գանձելու համար, սակայն այդ պարագան չը կրնար արգելք մը ըլլալ անոր վկայութեան ընդունելուն, թէ միւս պարագայներն ալ կը հաստատեն այդ վկայութիւնը, թէ բացատրուած ապացոյցներու և բացորոշ խոստովանութեան հանդէպ' բոլորովին կը բեկանի իւր այն յայտարարութիւնը թէ Ճիվանեան Մարտիրոսին վճարած մուտքը վարժարանի նպաստ մը կարծելով տուեր է։

Նկատելով որ Գալըպճը Մօշօ հարցաքննիչ դատաւորին առջև մանրամասնօրէն խոստովանած ու յայտարարած է թէ ազգարարութեանց դէպքի օրն իւր խանութը գտնուած ատեն, Մաղաքեան Գրիգորի հրաւիրանօք գացեր է Թէպապճեան Սենեքերիմի տունն, ուր ներկայ են եղեր այս վերջինը, Աբգարեան Յովհաննէս, Կէօշկէրօղլը Ղազարոս, Քէչէճեան Միսաք ու Մաղաքեան Գրիգոր և ազգարարութիւնները մէջտեղը դրած անով կըթաղին եղեր, թէ ըսեր են իրեն որ այդ թուղթերէ հինգ-տասը հատն ալ ինքն առնու և իրենց զրկելիք մարդուն միջոցաւ փակցնել տայ, թէ ինք ըսելով որ ինք պիտի երթայ, իրեն զրկեն, խանութը վերադարձեր է, թէ Կեսարացի Միհրան ու Աթէշօղլը Միքէ իրիկուան կողմ իրեն մօտ գալով ըսեր են որ Սենեքերիմ, Միսաք ու Յովհաննէս զիրենք զրկած են ազգարարութեանց համար և Մաղաքեան Գրիգոր ալ հինգ-տասը կտոր ազգարարութիւններ տուեր է, թէ այդ թուղթերը փակցնելու համար Միքէի ու Միհրանի տալով պատուիրեր են որ ժամ 9ին այդ պարտականութիւնն ի գործ դնեն, թէ ինք կատարելու տեղեկութիւն չունի, որովհետև այդ ազգարարութիւն երեք խումբերէ միայն կամ ամբողջին որոշմամբ փակցուած պիտի ըլլայ, թէ այդ խումբին պարտականութիւնն է քրիստոնեայ ժողովուրդը գրգռել ապստամբելու և զէնք գնելու և թէ ազգարարութեանց փակցուելուն նպատակն է իսլամ ժողովուրդը բարկացնելով այդ կերպով հինգ-տասը քրիստոնեաներու սպաննուելուն տեղի տալ և յետոյ իսլամ ժողովրդեան հարստահարութեանց համար բողոքել Եւրոպայի։

Նկատելով որ Մօշօ դատարանին առջև ուզած է ծածկել ու այլայլել իւր այս յայտարարութիւնները, թէ սոր այդ յայտարարութեանց ստուգութիւնն ինչպէս նաև խռովարարական ընկերութեան Եօզղատի մասնաճիւղին անդամակցելէն հաստատուած է լուսանկարիչ Միսաքի փոխադարձ յայտարարութիւններով, որոց մանրամասնութիւնն ու փաստերն արդէն նշանակուած են, թէ իւր վերոյիշեալ այլայլութիւններն կը բեկանուին այն պատճառներով ու ապացոյցներով, որք յառաջ բերուած էին նոյն Միսաքի ու Բէհլօ Յակոբի նկատմամբ, թէ լուսանկարիչ Միսաքի ու Մօշօի յայտարարութիւնները, որոց համաձայն Սենեքերիմ անդամ է Եօզղատի գոմիթէին, և գոմիթէի կանոնագիրն և անուանց ցուցակն անոր քով կը գտնուի, հաստատուած է կառապան Տիրուսօղլը Յովհաննէսի սա յայտարարութեամբ որ ի Զօրում Գարամանեան Արթինի տուած տասը օրինակ Հնչակեան լրագիրն ու տասը օրինակ գոմիթէի յատուկ տետրակները ի Եօզղատ Սենեքերիմի յանձնած է և Սենեքերիմ տուած հինգ օրինակ Հնչակեան լրագիրերն ալ ի Կեսարիա Փափազեան Քերովբէի յանձնած է։

Օղլաքճեան Խաչատուր և Ուզունօղլը Գալուստ հարցաքննիչ դատաւորին առջև մանրամասնօրէն խոստովանած են թէ ազգարարութեանց դէպքէն երեք շաբաթ առաջ գիշեր մը երբ իրենց տունը կը գտնուին եղեր, Թումաեան Արթին վրացիի հագուստ և մարթինի հրացան ու փամփուշտ կրող վեց ընկերներով, զորս չեն ճանչնար, Պէյլիք Քարու անուն տեղը եկեր և մարդու մը միջոցաւ լուր զրկեր են որ երթան զիրենք տեսնեն, թէ իրենք ալ այդ հրաւէրին վրայ նոյն տեղը գացեր ու անոնց հետ տեսնուեր են, թէ Թումաեան Արթին իրենց յանձներ է նամակ մը ու փամփուշտի պէս պլորուած երեսունի չափ թուղթեր, ըսելով որ նամակին պարունակութիւնը կէտ առ կէտ ի գործ դնեն և հակառակ պարագային վրայ խորհին, թէ իրենց վերադառնալէն երկու օր յետոյ Մըտըլօղլը Սարգիսի, Մկրի ու Քերովբէի հետ ի ժողով գումարուելով նամակը կարդացեր և տեսեր են որ զրկուած ազգարարութիւնները պէտք է որոշեալ տեղերը փակցնեն 1328 տարւոյ դեկտեմբեր 24 ին և եթէ չը գործադրեն' իրենց նկատմամբ ծանր պատիժներ ի գործ պիտի դրուին, թէ այդ նամակ կը կրեր Հնչակեան կուսակիցներու կեդրոնական վարչութեան կնիքը և թէ գրաքանութիւններ պարունակող այդ ազգարարութիւնները զանազան միջոցներով փակցնել տուեր են։

Նկատելով որ Մըտըլօղլը Սարգիս հարցաքննիչ դատաւորին առջև մանրամասնօրէն խոստովանած է թէ Խաչատուրի կողմէ զրկուած լուրի մը վրայ անոր տունը գացեր է, ուր ներկայ են եղեր Գալուստ, Խաչատուր, Մկր և Քերովբէ, թէ ի ժողով գումարուելով կարդացեր են Թումաեան Արթինի կողմէ տրուած և Հնչակեան կուսակիցներու կեդրոնական վարչութեան կնիքը կրող նամակն, որ կը ծանուցանէ եղեր զրկուած ազգարարութիւնները որոշուած օրը փակցնել հրապարակներու վրայ և եթէ չփակցնեն ծանր պատիժներու պիտի ենթարկին, թէ Խաչատուր ու Գալուստ այդ թուղթերէ չորս հատն իրեն տուեր են իր միջոցաւ փակցնելու համար և թէ ինք ալ զանազան միջոցներով զայնս փակցնել տուած է։

Նկատելով որ այդ անձինք դատարանին առջև ծածկած և այլայլած են իրենց այդ յայտարարութիւնները, թէ Մկրտիչ, Քերովբէ և Հայրապետ, որք իբրև վկայ լսուած են, թէև յայտարարած են որ ասոնց նկատմամբ տեղեկութիւն մը չունին, սակայն անոնց յայտարարութիւնք ու խոստովանութիւնք հաստատուած են երկու կողմէն փոխադարձաբար եղած խոստովանութեամբ և դէպքին կատարման եղանակաւը, թէ հարցաքննիչ դատաւորին առջև իրենց ըրած խոստովանութիւնները այլայլելու համար իրենց ըսածները կը բեկանին ի վերև քանիցս յիշուած ապացոյցներով, թէ Մկրտիչի, Քերովբէի ու Հայրապետի մասին տրուած որոշման մէջ' հարցաքննիչ դատաւորին առջև իրենց ըրած յայտարարութեանց անընդունելի ըլլալուն նկատմամբ կէտ մը չկայ, թէ ըստ այդ որոշման, երբ իբր վկայ լսուած անձ մը հարցաքննիչ դատաւորին առջև ըսածներուն նման դատարանին առջև և ի ներկայութեան անոնց, որոց դէմ վկայութիւն կը տրուի, տեղեկութիւն չտայ, այդ անձ իբր սուտ վկայ չկրնար նկատուիլ։

Նկատելով որ կառապան Տիրուսօղլը Օհան հարցաքննիչ դատաւորին առջև խոստովանած և յայտարարած է թէ ի Զօրում խռովարարական գոմիթէին անդամակցած է, թէ Կեսարիա գալուն Փափազեան Քերովբէ իրեն յանձներ է նամակ մը յանձնելու համար ի Մարզուան Փափազեան Մկրտիչի, թէ այդ նամակը, զոր իւր կարասիներուն մէջտեղը պահած է եղեր, յանձներ է Մկրտիչին, թէ այս վերջինը իրեն յանձներ է հինգ օրինակ Հնչակեան լրագիր' Քերովբէ տանելու համար, ինչ որ կատարեր է և թէ յետոյ Զօրումէն Գարամանեան Արթինի տուած տասը օրինակ Հնչակեան լրագիրը և ընկերութեան յատուկ տասը տետրակները' տուեր է ի Եօզղատ հայոց վարժարանի ուսուցիչ Սենեքերիմի, որուն կողմէ յանձնուած հինգ օրինակ Հնչակեան լրագիրն ալ տուեր է Քերովբէ Փափազեանին։

Նկատելով որ Օհան դատարանին առջև խոստովանած է իւր այս յայտարարութեան հիմնական կէտն' այսինքն թէ թղթակցութեանց ու բանակցութեանց միջնորդութիւնը, թէ միւս կողմէն մասամբ տարբեր մեկնութիւն մը տալ ուզած է, թէ սոր այդ յայտարարութիւնը հաստատուած է Տէօքմէճեան Բարսեղի արձանագրեալ յայտարարութեամբ և Փափազեան Քերովբէի յայտարարութիւններէն քաղուած տեղեկութիւններով, թէ արդէն խռովարարական նպատակներու մասնակցելն ու իւր փոխադրած նամակներու այդ նպատակին վերաբերիլը գիտնալն իւր այդ խոստովանութեան մէջ կը գտնուի։

Նկատելով որ Գարաքիլաչօղլը Յովհաննէս հարցաքննիչ դատաւորին առջև յայտարարած ու խոստովանած է թէ Անտոն Ռշտունիի ու Տէրէվէնքի վանուց Դանիէլ վարդապետի հրամանաւ որուն ծառայութեան մէջ կը գտնուի, Աչճը Բարսեղօղլը Կիւլպէնկի հետ գիշեր ատեն Սթէֆինէ ու Թավլըսըն գիւղերուն մէջ մզկիթի դուռներուն վրայ փակցուցեր են այն չորս կտոր ազգարարութիւնները զորս Ռշտունի ու Դանիէլ վարդապետ տուած էին։

Նկատելով որ Գարաքիլաչօղլը դատարանին առջև ևս հաստատած ու խոստովանած է, թէ իւր այս խոստովանութիւն հաստատուած է Անտոն Ռշտունիի ու Կիւլպէնկի յայտարարութիւններով, թէ Դանիէլ վարդապետի հրամանն ու առաջարկն, որ գրգռութիւն մ'է, չը կրնար պատասխանատուութենէ զերծ կացուցանել և թէ ինք քանի որ խռովարարական խորհրդակցութեանց ու գործառնութեանց կեդրոնը սահմանուած Տէրէվէնքի վանքին մէջ Ռշտունիի ու Դանիէլ վարդապետի և այս վերջնոյ հետ տեսակցող ու խորհրդակցող խռովարարներուն քով ու անոնց ծառայութեանը մէջ գտնուած է միշտ, անկարելի է որ չը գիտնայ թէ գիշեր ժամանակ մզկիթներու դրանց վրայ փակցուած թուղթերուն իմաստն ի՞նչ է և թէ ի՞նչ նպատակաւ փակցուած են։

Նկատելով որ Գարա Բարսեղօղլը Դանիէլ հարցաքննիչ դատաւորին առջև խոստովանած է թէ Ճէպիտճիլիքեան Յակոբի խաբէանօք ու թելադրութեամբ խռովարարական ընկերութեան անդամակցած է և թէ վերոյիշեալ Յակոբի ու Տէօքմէճեան Բարսեղի հրամանաւ Կեսարիոյ մէջ փակցուած ազգարարութիւնները փակցուցած է Արզմանօղլը Յովհաննէսի հետ։

Նկատելով որ Գարա Բարսեղօղլը դատարանին առջև իւր այս խոստովանութիւնն այլայլել, ծածկել և ուրանալ ուզած է և թէ իւր այս ճիգը Կեսարիոյ գոմիթէի տետրակին պարունակութեամբ և Արզմանօղլը Յովհաննէսի, Ճէպիտճիլիքեան Յակոբի և Տէօքմէճեան Բարսեղի արձանագրեալ յայտարարութիւններովը հերքուած է և իւր յայտարարութեանց ստուգութիւնը հաստատուած է։

Նկատելով որ փաստաբան Արսէն հարցաքննիչ դատաւորին առջև խոստովանած է թէ անցեալ տարի ենթադրական հաշւով նոյեմբեր ամսուն մէջ իւր բարեկամներէն Կեսարացի Տէօքմէճեան Բարսեղ ըսեր է իրեն որ ի Տէրէվէնք փախստական բարեկամ մը ունի, որ իրիկունը Թալաս պիտի գայ և ուսուցիչ Շաւարշի տունը հիւր պիտի մնայ, թէ նոյն իրիկունը Մամաս անուն մարդ մը իւր տունը գալով լուր տուեր է որ այն փախստական մարդը բերեր է, թէ իւր եղբօր' Մատթէոսի միջոցաւ Շաւարշի տունը ցուցնել տուեր է, թէ Շաւարշի տան մէջ նոյն մարդուն հետ տեսնուելով հասկցեր է թէ խռովարարական ներշնչումներ ընելու համար իւր մէկ ընկերով Աթէնքէն գաղտնի կերպով Մէրսին եկող Անտոն Ռշտունին է և թէ հոն կառավարութեան կողմէ խուզարկուելով ընկերը Կիպրոս վերադարձեր է, թէ փախնելով չէ կրցեր իմաց տալ, թէ այդ անձ կիրակի օր մը եկեղեցւոյ մէջ շապիկ հագնելով քարոզ տուեր և յետոյ իւր տունը եկեր և Թալասի խաղող ժամանակ անցուցեր է, թէ տասներկու տասներեքը ամիս առաջ ժամագործ Յակոբ ըսեր է իւր եղբօրը' Մատթէոսի թէ իրենց մէջ ընկերութիւն մը կազմած են և առաջարկեր է որ ինք ալ մասնակցի այդ ընկերութեան, թէ եղբայրն իմաց տուեր է զայս իրեն և ինք բացարձակապէս արգիլեր է և թէ այն ատենէն ի վեր թէև գգացեր է որ Թալասի մէջ այդ կարգի հայկական ընկերութիւն մը կայ, սակայն թէ' իւր եղբօր տրուած տեղեկութիւններէն և թէ ասկից անկից իմացածներէն հասկցեր է որ երբ թէ անձ մը եթէ առաջարկուի նոյն ընկերութեան մասնակցիլ' ընդունի թէ ոչ, եթէ ուրիշին իմաց տայ այդ մարդը կ'սպանեն, որով ո'չ մարդու ըսեր է և ոչ ալ կառավարութեան։

Նկատելով որ Արսէն դատարանին առջև հաստատած ու կրկնած է իւր այդ յայտարարութիւնն և միանգամայն յարած է թէ իւր եղբօրը միջոցաւ Շաւարշին տունն Անտոն Ռշտունիի ցոյց տալէն մէկ քանի օր յետոյ Տէօքմէճեան Բարսեղ իւր տունն եկեր և առաջարկեր է միասին Շաւարշին տունը երթալու, թէ անոր հետ հինգ տարիէ ի վեր ունեցած բարեկամութեամբը առաջարկն ընդուներ ու միասին այդ տունը գացեր և Անտոն Ռշտունին հոն տեսեր է, թէ այս վերջինն ըսելով որ Թալասի խռովարարական ընկերութիւնը լուծուած է և ինք պիտի վերակազմէ, առաջարկեր է իրեն նախագահել նոյն ընկերութեան, թէ ինք չէ ընդուներ ու մերժեր է, թէ այդ պահուն հոն գտնուող Ճէպպարեան Սարգիս ըսեր է որ ընկերութեան մէջ Փանոսի, Կիւլպէնկի ու Միսաքի նման աւազակներու գոյութիւնը արգելք կ'ըլլայ այդ առաջարկին ընդունելութեան, թէ ասոր վրայ առաջարկուեր է որ ընկերութեան անդամոց և իրեն միջև Շաւարշ միջնորդ մը ըլլայ, սակայն նորէն սկզբամբ մերժեր է, թէ Ճէպպարեան Սարգիսի այդ խօսքը քննութեանց տեղեկագրերուն մէջ իրեն ալ վերագրուեր է և թէ Թալասի մէջ այդ կարգի խռովարարական հայկական ընկերութեան մը գոյութեանը վրայ թէև տեղեկութիւն ունէր և գիտէր նաև Ռշտունիի վարքն ու ընթացքն, սակայն լսելով որ ընկերութեան մէջ Փանոսի, Կիւլպէնկի ու Միսաքի նման աւազակներ կան, վախէն չէ կրցեր կառավարութեան իմաց տալ։

Նկատելով որ Տէօքմէճեան Բարսեղի արձանագրեալ յայտարարութեան մէջ բացուած է թէ Ռշտունիին' շարունակաբար Տէրէվէնքի վանքին մէջ բնակիլը անյարմար դատուելով' Արսէնի հետ խորհրդակցուած և որոշուած է որ Շաւարշի տունը մնայ, թէ Ալաճաճեան Կարապետի, Ճէպիտճիլիքեան Յակոբի ու Ճիվահիրճեան Ռուբէնի յայտարարութիւններն ալ զայս կը հաստատեն, թէ Անտոն Ռշտունի ըսած է որ Արսէնի ազգարարութեան վրայ Տէրէվէնքի վանքէն Թալաս գացեր է, ինչ որ ցոյց կուտայ թէ Ռշտունիի գոյութեան ու անոր գաղափարներուն վրայ տեղեկութիւն ունէր Թալաս ժամանելէն առաջ, թէ նոյն իսկ Անտոն Ռշտունի եթէ Տէօքմէճեան Բարսեղի միջոցաւ Թալաս փոխադրուած ըլլայ, Բարսեղ անոր պահուելու տեղ մը ճարած և Շաւարշի տունը փոխադրած ըլլայ, յայտնի է թէ Յովհաննօղլը Մամաս և Արզմանօղլը Յովհաննէս ուղղակի Շաւարշին տունը տարած տանէն Ռշտունին, մինչդեռ Մամաս' Արսէնի տունը գացեր և ասոր եղբօրը' Մատթէոսի առաջնորդութեամբ Շաւարշի տունը տարեր են, ուսկից կ'երևի թէ այդ տունը ճարելու գործին մէջ Արսէն ալ մասնակցութիւն ունի, թէ մարդու մը հետ բարեկամ ըլլալը պատճառ մը չէ անոր ոճիրներուն մասնակցելու, թէ Արսէն խոստովանած է որ Տէօքմէճեան Բարսեղ' Ռշտունիին բնակարան մը գտնելու համար իրեն խօսած ատեն ըսեր է նաև որ Ռշտունին փախստական է, թէ յայտնի է որ անպատճառ բարեկամի մը սիրոյն համար կարելի չէ փախստական մը պահելու համար միջնորդել, թէ կատարուած քննութիւններով հաստատուած է որ այդ կարգի խռովարարներ երդում ըրած են գաղտնիք չը յայտնել այն անձանց, որոց համար ստուգած չեն որ մասնակից են իրենց խռովարարական նպատակներուն, թէ, ինչպէս Արսէն խոստովանած է, Ռշտունի առաջարկեր է իրեն ընդունիլ Թալասի հայկական ընկերութեան նախագահութիւնն, ինչ որ կապացուցանէ թէ Արսէն' գոմիթէին անդամ է և մասնակից անոնց խռովարարական նպատակներուն, թէ վերոյիշեալ ապացոյցները կը հաստատուին իբրև վկայ լսուած Ճէպպարեան Սարգիսի ըրած յայտարարութիւններով ու տուած տեղեկութիւններով ինչպէս նաև սա պարագայով որ Արսէն առաջարկեալ նախագահութիւնը չէ ընդունած ո'չ թէ դատի նիւթ եղող անօրէն նպատակներուն մասնակից չըլլալուն համար, այլ սա մտածութեամբ որ եթէ ընկերութեան անդամոց հետ այդ կարգի յարաբերութիւն մը հաստատէ, գոմիթէն երևան պիտի ելնէ, ըստ որում ինք կառավարութեան հետ վերաբերութիւն ունի, թէ իւր անուան խռովարարական ընկերութեան տումարին մէջ արձանագրուած չըլլալը ապացոյց մը չը կրնար նկատուիլ ընդդէմ այն մասնակցութեան զոր խորհրդով ու գործով ունեցած է խռովարարական նպատակներու մէջ և որ հաստատուած է, թէ Գարօի, Տապաղեան Յակոբի և Կիւրինեան Կարապետի յայտարարութիւններով հաստատուած է որ ի Թալաս այդ տետրակը գրուեր է մինչև Գարօի բանտարկուիլն և անկից յետոյ անցած ժամանակամիջոցին համար արձանագրութիւն չէ բռնուած, թէ խնդրոյն այդ կէտը չը կրնար սկզբամբ խօսքի նիւթ ըլլալ, թէ հակառակ իւր յայտարարութեան, նոյն տետրակի պարունակութենէն հասկցուած է որ եղբայրը' Մատթէոս' ընկերութեան մասնակցած է, թէ վկայ Իպրահիմ յայտնած է որ Արսէն բանտը գտնուած ատեն ձեռնարկներ ըրեր է Խաչերի միջոցաւ և Գարօին լուր զրկեր է, որպէս զի ձեռք չը տայ, թէ այս պարագայներ կը հաստատեն վերոյիշեալ ապացոյցները, թէ վկային ամբաստանեալ մը ըլլալը, անոր վկայութիւնը արգիլող օրինական կէտ մը չէ, թէ Խաչերի յայտարարութիւնը թէև իբրև տեղեկութիւն լսուած է, սակայն վկայ Իպրահիմի հետ առաջ և յետոյ հայերէն խօսակցելն և այդ դէպքը վաւերացնելը' կը հաստատէ Իպրահիմի տուած տեղեկութիւնը, թէ Արսէն Կեսարիոյ գաւառին երմնական գործերու փաստաբանն և հետևաբար կառավարական պաշտօնեայ մը ըլլալով պարտաւորեր էր, ըստ տրամադրութեան Պատժական Դատավարութեան օրինաց 26րդ յօդուածին, իւր տեղեկացած ոճիրներն իմաց տալ ձեռնհաս պաշտօնէից, թէ մարդ մը երբ իրեն գիտցած մէկ ոճիրը կայս. կառավարութեան իմաց չը տայ, այդ պարագան թէև չը կրնար ապացուցանել անոր մասնակցութիւնը, սակայն այն պարագայներն որք կապացուցանեն թէ Արսէն մասնակցած է դատի նիւթ եղող գործերուն ինչպէս նաև ի Թալաս կազմեալ խռովարարական ընկերութեան, որուն վրայ ժամանակին տեղեկութիւն ունէր, և Ռշտունիի համար կառավարութեան տեղեկութիւն չը տալը յայտնի կ'ընեն թէ այդ կերպով ոչ միայն ոճիր մը իմաց տալու մասին իւր ունեցած պարտականութիւնն ի գործ չէ դրած, այլ այդ ոճիրը կազմող նպատակներուն ու գաղափարներուն ինք ալ մասնակցած է և թէ, որովհետև շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, կարելի չէ մտաբերել որ կայս. երկիրներու և ոչ մէկ կողմը գտնուի այնպիսի ոյժ մը որ կարենայ գործադրել իւր սպառնալիքը, Արսէն թէ' այդ գոմիթէն, թէ' Անտոն Ռշտունին և թէ Փանոսի, Կիւլպէնկի ու Միսաքի նման աւազակներն, որոյ գոյութիւնէն կ'ըսէ թէ կը վախնայ, կառավարութեան իմաց տալով ու ձերբակալել տալով պարտէր կատարել թէ' իւր օրինական պարտաւորութիւնն և թէ ծառայութիւն մը մատուցանել հանրային ապահովութեան և անդորրութեան, մինչդեռ գոմիթէին խռովարարական գործոց և այդ աւազակներու ապստամբութեանց ու չարագործութեանց տևելուն տեղի տալով ջանացած կը նկատուի հանրային ապահովութիւնը և անդորրութիւնը խանգարելու։

(Շար. վաղուան թուով)

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Դրամագլուխ 10,000,000 անգլ. ոսկի

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Ի ՊՈԼԻՍ
Համիտիյէ փողոց, Թիմուրճի խան
ԴՐԱՄԵՆԵԱԿ Ի ԲԵՐԱ, ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 190

ԳԼԽԱՒՈՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ Ի ՓԱՐԻԶ

Մասնաճիւղեր

Ատալիա
Ատանա
Այտըն
Հալէպ
Ալեքսանդրիա
Ադրիանուպոլիս
Էնկիւրի
Պաղտատ
Պէրութ
Պրուսա
Դամասկոս
Գոնիա
Լառնաքա
Դենիզլի
Լիմասօլ
Մերսին
Նազիլլի
Նիքոսիա
Ուշաք
Փիլիպէ
Բօր-Սաիտ
Ռուսճուք
Սելանիկ
Սամսոն
Իզմիր
Սոֆիա
Տրապիզոն

Պարտամուրհակներու եւ արժէթուղթերու յանձնման փոխարէն ստակ փոխ կը տրուի որոշ պայմանաժամով կամ ընթացիկ հաշւով։

Դրամագլխոյ արժէթուղթերու։

Հանում փոխանակագրերու, չէքերու, վարկաթուղթերու եւ հեռագրական հրամանագրերու Թուրքիոյ եւ արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։

Բացում ընթացիկ հաշիւներու, պահպանում արժէթուղթերու եւ արժէքաւոր նիւթերու։

Գանձում կտրօններու, արժէթուղթերու' Թուրքիոյ եւ արտասահմանի վրայ։ Վաճառում եւ գնում դրամներու։

Օսմ. կայս. Պանքան կ'ընդունի դրամական աւանդներ որոշ պայմանաժամով եւ հետեւեալ հաստատ տոկոսի սակերով.

Տարին 2¹/₂ °/₀ մէկ տարուան պայմանաժամու աւանդի համար.

Տարին 1¹/₂ °/₀ վեց ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար.

Տարին 1 °/₀ երեք ամսուան պայմանաժամով աւանդի համար։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ կը ստանձնէ բոլոր վերոյիշեալ գործողութիւնները եւ բաց աստի փոխատուութիւններ կ'ընէ ապրանքներու վրայ եւ ապրանքներ կ'ընդունի իբր աւանդ։

Բերայի գրասենեակն ալ կը կատարէ Պանքայի բոլոր այս գործողութիւնները բաց ի ապրանքներէն։ Ասկից զատ, օրուան գինովը կը ծախէ եւ կը գնէ' անմիջական յանձնումով, վիճակահանութեան զանազան թուղթեր, ինչպէս, Փարիզ քաղաքին պարտաթուղթեր, օսմանեան պարտաթուղթեր, Հելլենական պարտաթուղթեր, Ռումանիայի պարտաթուղթեր, եւ այլն եւ այլն։

ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԸ եւ ԲԵՐԱՅԻ ԴՐԱՄԵՆԵԱԿԸ կը ծախեն նաեւ օսմ. պարտաթուղթերու բրօմէսներ, եւ արժէթուղթեր կ'ընդունին, ընթացիկ հաշւով, մինչեւ 50 օսմ. ոսկի տարին 3 °/₀ տոկոսով։

ԴԱՐՈՒՍ ՄԵԾ ԳԻՒՏԸ

«Կեանքի երիտասարդացում և երկարացում Կոտինօ էլիքսիրով, միակ անվտանգ դարման ընդդէմ «Անկարողութեան»։ Ուղղեցէք էլիքսիր Կոտինօյի վարչութիւնէն, Փարիզ, Ս. Լազար փողոց, թիւ 7, բացատրիչ տետրն, որ պիտի զրկուի ձրիապէս։

Սրուակը' 20 ֆր. 3 սրուակը 50 ֆր.

Ի Պոլիս կը վաճառուի «Քանզիւզ»ի բրիտանական դեղարանը և ի Տրապիզոն, յանձնակատար Պ. Պ. Քուսի եղբարք։

ԲՈՍՖՈՐԻ ՔՈԼԷՃ

Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայսերական բարձր Իրատէով, կազմակերպեալ է Եւրոպեան ու Ամերիկեան նոյն օրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կաճառ մը, որով կը կառավարուի. Նաեւ ընտիր եւ յաջողակ ուսուցիչներ' Հայերէն, Գաղղիարէն, Անգլիերէն, Գերմաներէն, Յունարէն եւ Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի գրատուն մը, իբր 8000 հատորներէ բաղկացեալ, Երկրաբանական, Հանքաբանական, Կենդանաբանական եւ Բուսաբանական հաւաքածոյներ, եւ Բնագիտական, Տարրաբանական, Բնախօսական եւ այլ բազմաթիւ գործիներ։

Արդիւնաւէտ բնական գիտութիւնք մեծ կարեւորութիւն ստացած են [illegible], նոր տնօրինութիւնք եղած են զայնս ուսանելու դիւրութիւններ ընծայելու համար, եւ սոյն ճիւղերու համար նոր դասախօս եւս կարգուած է։

Բոսֆորի Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական եւ գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է. սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իւր մայրենի լեզու եւ տեղական պատմութիւն։ Հայերէն լեզուի եւ գրութեան համար գծեալ է ուսման կատարեալ ընթացք մը որում պարտի հետեւիլ իւրաքանչիւր հայ ուսանող։

Հաստատութեանս քարաշէն եւ հոյակապ շէնքերն կառուցեալ են ի Րումէլի Հիսար, Վոսփորի Եւրոպական կողմը գտնուող բլրակներուն ամենէն [illegible] բլրոյ մը վրայ, որոյ դիրքը Վոսփորի ափանց վրայ գեղեցկագոյնն եւ ամէնէն առողջարարն համարեալ է։

Քոլէճի յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 3/15ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տեսչութիւնն որ ի Րումէլի Հիսար։ 683 9—16

ՏՈՔԹՈՐ Ա. ՄՈՍԿՈՖԵԱՆ

Բժշկական ուսումը Փարիզի բժշկական համալսարանին մէջ աւարտելով Կ. Պոլիս վերադարձած եւ բնակութիւնը ի Կէտիկ-Փաշա համանուն պողոտային վրայ թիւ 81 տան մէջ հաստատած է։

Ամեն տեսակ հիւանդութիւն կը դարմանէ եւ միանգամայն վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։

Իբրեւ մասնագէտ մանկաբարձութեան' կը խնամէ նաեւ կանանց ծննդական գործարանաց ախտերը ինչպէս նաեւ նորածին եւ փոքրիկ տղայոց հիւանդութիւնները։

Իրեն դիմող աղքատ հիւանդները ձրիաբար կը դարմանէ ժամը 7էն վերջը, երկուշաբթի օրերն էրիկ մարդիկ' իսկ ուրբաթ օրերը կանայք։

Չորեքշաբթի եւ շաբաթ օրերը ժամը 8էն վերջը Սուլթան Մահմուտի դամբարանի դիմաց Համբիկ էֆ. Էմիրզէեանի դեղարանը իրեն դիմող հիւանդները կը դարմանէ։ 729 4—39

ՄԻՍՔԷԹ

Երուանդ եւ ընկերաց խնամքով այս անգամ զուտ խաղողէ պատրաստուած եւ ո՛ր եւ է վնասակար նիւթերէ բոլորովին զերծ լինելով ստամոքսը զօրացնելու եւ ախորժակ բանալու յատկութեանցն համար բժշկաց կողմանէ իսկ յանձնարարուած օղին եւ մաստիքան' ՄԻՍՔԷԹ մականուամբ եւ կնքեալ շիշերով ու որոշեալ գիներով' ի վաճառ հանուած են հետեւեալ տեղերը։ Ի Ղալաթիա օսմ. Պանքային կարգը Եուսուֆ Իզզէտին էֆէնտի խանին տակ Միսքէթի մթերանոցը եւ մայրաքաղաքիս հանրածանօթ ըմպարանները։ Բերայի նշանաւոր զարեջրատուները։ Ղալաթիա Պօմոնթի խանին մէջ Պօղոս աղայի ճաշարանը։ Վօյվօտա փողոց թիւ 9', Բիւլպիւլտէրէ փողոց Խաչիկ աղայի թիւ 27 ճաշարանը։ Սանտըգճըլար փողոց Արթին աղայի թիւ 199 գրօսարանը։ Մումխանէ փողոց թիւ 111 Մակազէն Ռիւս խանութը։ Թօփխանէ Ծխավաճառ Եանիի թիւ 1 խանութը։ Կամուրջին վրայ Վոսփորի շոգենաւերուն նաւամատոյցը Ստեփան հաճի Գոմթի խանութը։ Նէմի Մահալլէի նաւամատոյցին դէմ թիւ 12։ Ի Պոլիս Հաճօբուլօ խանի կից Մէհմէտ փաշա խան թիւ 4։ Մեծ Շուկայ Մահֆազաճըլար փողոց Թօփալեանի թիւ 29 ճաշարանը Բերա Հաճօբուլօ շուկայի մէջ թիւ 10։ Ղալաթա Սէրայի կից թիւ 57։ Ղալաթա Սէրայի դէմը փողոցը Քրիստոֆի թիւ 6 խանութը։ Հալէպ Չարշըսի մէջ Օննիկ աղայի ճաշարանը, Մեծ Փողոց շաքարավաճառ Հաճի Սարգիս աղայի թիւ 54 խանութը, Թաքսիմ Պաշի Սերոբէ Անանեանի թիւ 40 մթերանոցը։ Ի Գում-գաբու Սիմոսի ճաշատէսի նպարավաճառ Հաճի Միհրան Աղայի թիւ 21 խանութը։ Ի Լանկա Թուլումպաճի Մէյտան Մարտուտայի թիւ 113 գրօսարանը։

Հետզհետէ բացուելիք մթերանոցներն ալ պիտի ծանուցուին կարգաւ։ 691

ԱԶԴ. ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Այն անձինք որ կը փափագին ազդեր փակցնել ընկերութեան վակոններուն մէջ, կրնան, բացի կիրակի և տօն օրերէ, ամեն օր դիմել առտուան ժամը 9էն մինչև կէսօր և կէսօրէն ետք ժամը 1էն մինչև չորս։

Ամեն մանրամասնութիւններու և տեղեկութիւններու համար դիմել ընկերութեան կեդրոնատեղին, քարտուղարութեան գրասենեակը։

Կ. Պոլիս 9/21 օգոստոս 93 5—6

ԻԼԱՆ ՏԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Մէքթէպիհըրպիյէ ասքէրիյէյի ճէնապը Մուլքիյէնէ չակիրտանընա մախսուս օլմագ, զրէ 309 սէնէսինէ մախսուսէյէն իմալ օլունաճագ էլպիսէլէրին մա էճզա պէհայի [illegible] գավլի վէ իմալիէլէրի մինագասաեա գօնուլմուշ օլտուղունտան շուրութը մուգարրէրէսի իլէ իմալինա թաալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտըն իթիպարէն նիհայէթ 10 կիւն խիթամընա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 72 1—3

Տէրսաատէթէքի պուլունան Ճինսը Ճէնապը Շահանէնին մախսուսէյի միւնագասաեա վազ օլունան էրլագըն Ֆիյաթը մէվգուսը իլէ Թալիպլէրի էօնիւմիւզտէքի օլմագլէ թէնզիլաթ իհրասը իլէ իթաալըը թէքլիֆ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 73 1-3

ՊՐԱՎԷՑԻ ՔԻՆԻ

Կազդուրիչ, Սննդարար և Ջօրացուցիչ,
Գօլա, Գօգա, Կուարանա և Գագաօյէ բաղադրեալ,
Ջղային հիւանդութեանց, Տկարութեան, Արեան պակասութեան
Ֆիզիքական և Մտաւորական յոգնութեան և մանաւանդ Ապաքինութեան ժամանակ խիստ օգտակար է։
Այս գինւոյ արժէքն ու յարգն գիտնալու համար Ձեր բժշկին դիմեցէք։
Կեդրոնատեղին է ի վաճառատան Վ. Գասապեան
Կոստանդնուպոլիս. Պաղչէ Գափու թիւ 13.

Կը գտնուի Կ. Պոլիս, Տ. Մ. Մէգիքեի քով, կեդրոնական դեղավաճառանոց և Վինան Բասապեան, դեղավաճառ, Պաղչէ-Գափու։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ = 20 ՍԷՖԷՐ 1310

Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ, ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԷՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ.

ՀՐԴԵՀԻ և ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

322

ՍՕՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,141,290
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 2,794,012

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,146,418
ՀԱՍՈՅԹ 1891 ՏԱՐՒՈՅ 1,099,000

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի փոխադրելի ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած համակ երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք յանձնել. նաև եթէ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն Հրդեհի ճիւղին համար մինչև ցարդ տուած վնասուն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւաւ և առագաստանաւաւ մէջի ապրանքներն և դրամաճրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 Ա սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԻԼԱՆ ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Միւթենէվվի մըլուըզ Թիմուր տէմէթ 100, չիւ իչուն 50, չէնկիւլէր իչուն 50, հալգալըզ պօյ Թէլ պիր պիրի իւզէրինէ պէհէր գանթարը ճէտիտի 122½ ղրշ. մըլուըզ Թէլ Թիմուր գըէէյի ճէտիտ 300, 9 նումէրօ պօյ Թէլ 300, 8 նումէրօ պօյ Թէլ պէհէր գանթարը ճէտիտի 122½, բիրինճ պապալը Թիմուր գարեօլա ատէտ 200, իւա 300, պէհէր գըէէյի ճէտիտի 1 ղրշ. 20 փարայ, էլպիսէ անպարընա 1 սէնէ զարֆընտա լիւզումը օլտուգճա 3 գալէմ ալընաճագ չաայր սիրէկի վէ սաիրէ Սարաճխանէ անպարընա 1 սէնէ զարֆընտա լիւզումը օլտուգճա ալընաճագ 16 գալէմ սէրաճիյէ ախչապիյէսի էլպիսէ վէ սարաճխանէ անպարլարը իչուն միւպաեա օլունաճագ պալատէ մուրագգամ էշեա ֆիյաթը մուրագգամլէրի իլէ Թալիպլէրի եօգլէրինտէ օլուպ ազուսթօսը րումինին 23իւնճիւ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը իճրա օլունաճագ մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիյէլէրի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 68 1—3

Թարապլուսը Շամ մէվգիինտէ պուլունան վէ պուլունտուրուլաճագ օլան հէր սընըֆ ասաքիրը չահանէնէ 309 սէնէսի եըլու իպթիտասընտան իթիպարէն 1 սէնէ զարֆընտա լիւզումի օլան վէ մէվգըի միւնագասաեա գօնուլան էրզագըն իթասընա Տէրսաատէթտէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 69 1—3

Պիլ ճիւմլէ ալայ վէ Թապուրլար իլէ խասթախանէլէր լազըմէսի իչուն միւպայաասը մէվգըի միւնագասաեա գօնուլան էճզաի Թըպպիյէ վէ պայթարիյէնին իթասընա Թալիպ օլան վէ չէրաիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 70 1—3

Ասաքիրը շահանէյէ վիրիլմէզ իւզրէ միւպաեա օլունաճագ 6500 գըէէտէն 10,000 գըէէյէ գատար չայըն պէհէր ճէտիտի գըէէսի 7 ղրշ. 30 փարատա Թալիպի եօգտէսինտէ օլուպ իչպու ազուսթօսուն 19ունճու բէնշէնպէհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 71 2—3

Պէյքօզ տապաղխանէսի իչուն միւպաեա օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասաեա գօնուլան 10,000 ատէտ Թուզլը պաշ էվրօբա Թանէ կէօնինին պէհէր գըէէսի ճէտիտի 5 ղրշ. 10 փարաեա Թալիպի եօգտէսինտէ օլուպ ազուսթօսը րումինին 23իւնճիւ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունարագ մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա վէ իրթէսի կիւնի 100տէ 5 Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 64 3—3

Մէճիտիյէ գըշլասը հիւմայունունտա վագը 1 պապ պագգալ տիւքքեանընըն 309 սէնէսի ազուսթօս նիհայէթինտէ գօնթուրաթօսը խիթամ պուլաճաղընտան սէնէէսի մէրգումէ եըլու իպթիտասընտան 310 սէնէսի ազուսթօս նիհայէթինէ գատար 1 սէնէ միւտտէթլէ գօնթուրաթօսը Թահտիտ խուսուզ իւզրէ պէհէր հաֆթա չարշէնպէհ վէ բէնշէնպէհ կիւնլէրի միւզայէտէսի իճրա օլունուպ իչպու ազուսթօս նիհայէթինէ տաքի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 65 3—3

200 Թօփ պէհէր Թօփուն քիլօսը 14 Ֆիյաթը 5, քիլօսը Թէք Սթամպօլ քեաղըտը 20 Թօփ պէհէր Թօփուն քիլօսը 28 Ֆիյաթը 226, Թօփու Վէնէտիկ պաթալ քեաղըտը 20 Թօփ պէհէր Թօփուն քիլօսը 24 Ֆիյաթը 140, Թօփու քարթօն Չին քեաղըտը 20 Թօփ պէհէր Թօփուն քիլօսը 8½ Ֆիյաթը 140, Թօփու էլվան գապըզ քեաղըտը.

Պալատէ մըգտար վէ սըֆաթի մուրագգամ 4 նէվ քեաղըտ տաիրէի ասքէրի մաթպաասը իչուն միւպաեա օլունմագ իւզրէ միւնագասաեա վազ օլունարագ հիզալէրինտէ մուրագգամ ֆիյաթլար իլէ Թալիպի իւզէրինտէ պուլունտուղունտան վէ միւտտէթը միւնագասա իչպու ազուսթօսուն նիհայէթինէ գատար տէվամ իտէրէք գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն Թէնզիլէ Ֆէյաթ իլէ իթասընա Թալիպ օլանլարըն շիւպէի մախսուսէսէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 66 3—3

Նիզամիյէ էրզագ անպարը իչուն միւպաեա օլունաճագ օլան 80,000տէն 100,000 գըէէյէ գատար Թրիէսթէ Թօրպա շէքէրինին պէհէր ճէտիտի գըէէսի 95 փարաեա Թալիպի եօգտէսինտէ օլուպ ազուսթօսուն 18ինճի չարշէնպէհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկի վէ իրթէսի բէնշէնպէհ կիւնի տախի 100տէ 5 Թէնզիլի գապուլ օլունաճաղընտան իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 67 3—3

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան Երթեւեկութիւնք

Բշ. 16 28 Օտեսայի ասուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Գշ. 17 29 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի ասուրհանդակ. ժամ 5ին յետ միջօրէի. Պիրէոսի ճամբով,

Դշ. 18/30 Սեվաստոպոլի ասուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Դշ. 18/30 Ասուրհանդակ դէպի Փոքր Ասիոյ նաւահանգիստներն մինչեւ պաթում առաւօտեան ժամը 11ին։

Ուրբ. 19/31 Օտեսայի ասուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։

Ազդ. — Յունիս 17/29, երկուշաբթի օրը կ'սկսին դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստներն մեկնող ասուպները Ջմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիպոլի Պէյրութ, Եաֆա, և Բոր-Սայիտ դպցող շոգենաւերն. 605

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

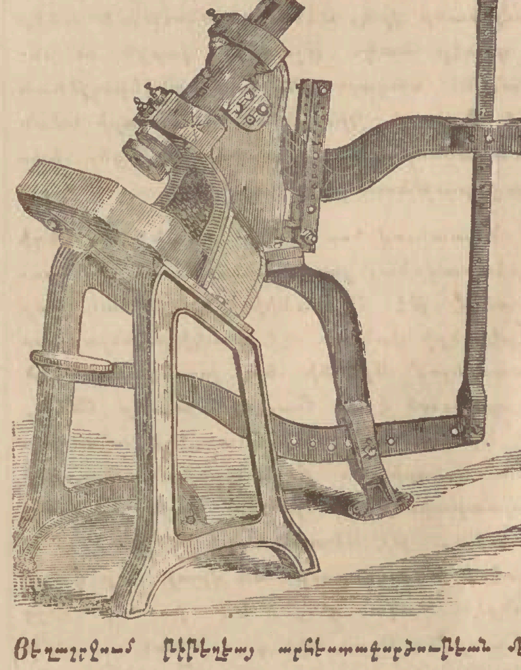

Ցեղաւոր Բէյէլէյայ արհեստագործութեան մէջ Մոտորներ, Բարեյեշտաններ, աժանութեան

Թէյի, լօգումի, հելվայի, խավեարի, րէչէլի, խահվէի, շաքարի, սիկառի, Թուղթի և այլ բազում պիտոյից յատուկ տուփեր նոր և գեղեցիկ ձեւերով և գոյներով։

Լուսավառութեան յատուկ լապտերներ, տան վերաբերեալ ամէն տեսակ կահեր, պարտէզի գոյլեր, լուացարաններ, եւն. եւն. եւրոպական ճաշակաւ ներկուած։

Դիւրամատչելի ամենուն։

Մեծաքանակ յանձնարարութիւնք թէ՛ Պոլսէն և թէ գաւառներէն փութով և ճշդութեամբ կը կատարուին։ 719

Պահճէ-Գաբու, Րասիմ Բաշա խանի դէմ։

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տոքթոր Ալէրի ջերմային հիւանդութեան, այ դեղ՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսականաց, է գաւաճամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայի վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդեանցը ստոյգ գիտութեամբն։ Այս ֆիզիքական խանգարումներ յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող Թունաւոր աննըշմարելի նիւթոց միջոցաւ, որք Թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց տռ անուններն տրուած է. ջերմն և տարատ, Թագուն ջերմ պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մադձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ մահաբեր նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակտիներէն ելած Թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Ալէրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այս թունաւոր նիւթոց կամ ազդեցութիւնն, զոր կը գտնէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անձնաւ է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգի համեմատ գործածուի. կը ծախուի Մինասեան և Ընկ. Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա, Կ. Պոլսոյ։ 614

ՏՐՔ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

1 ՊԱՀՉԷ-ԳԱԲՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց քաշքշուէ լինտրի արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենաստոյգ ցաւած ակռաները, ոսկի, ադամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև դարմանումն ամէն տեսակ բերնի և ակռայի հիւանդութեանց։

(Բացի կիրակիէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր։ 698

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻ

ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳԻՉ

ՔԻՆԱՅՈՎ ՄՍԻ ՀԻՒԹ ՖՈՍՖԱԹ ՏԸ ՇՕ

TRIPLEX IN BONUM: SANITAS
VIANDE QUINA PHOSPHATES

Ամենազդու կազդուրիչն զոր պարտին գործածել Ապաքինողները, Ծերերը, կանայք, տկարակազմ Տղայներն և ամէն փափուկ անձինք։

Բաղկացեալ Մկանանց և Ջըղային ու Ոսկրային գրութեանց կազմութեան և զարգացման յոյժ անհրաժեշտ նիւթերով։

ՎԻԱԼԻ ԳԻՆԻՆ ամէնէն ազդու դեղերու միաւորութիւնն է, ընդդէմ Արեան տկարութեան, Դեղնութեան, Թոքախտի, Ստամոքսի ամէն ցաւերու, փորհարութեան, Հիւծման, երկար ապաքինմանց, եւն. ի մի բան, Թուլութեան, Վատութեան, Ջղային ուժհատութեան ամէն վիճակներուն որոց շատեր չարաչար կերպիւ ենթակայ են մեր օրերս։

ԼԻՈՆ—Դեղարան Ժ. ՎԻԱԼ, Վիքթոր Հիւկօ փողոց. 14—ԼԻՈՆ 438

Գործակալ և միակ աւանդապահ ի Կ. Պոլիս ՕԿԻՒՍԹ ԲԱՍԷԿԱ Ղալաթիա, Մումհանէ, Թ. 86. փոքրաքանակ կը վաճառուի ամէն դեղարաններու մէջ և դեղավաճառներու քով։

ՖԷՐՆԷԹ-ՊՐԱՆՔԱ

Մասնաւոր բաղադրութիւն Միլանի Պրանգա եղբարց

Մատակարարք Իտալիոյ Արքայական Տան

Ոսկեայ չքադրամ՝ Բարիզի 1889ի Տիեզերական Արուեստահանդէսին մէջ.

Քսան տարուան յաջողութիւն յԻտալիա, յԱմերիկա, ի Հնդկաստան, յԱրեւելս և յԵգիպտոս.—Շքադրամ 1885ի Անվերսայի, 1884ի Թուրինի, 1883ի Նիսի, 1881ի Միլանի, 1888ի Մէլպուրնի և Պրուքսէլի, 1879ի Սիտնէյի, 1878ի Բարիզի, 1876ի Ֆիլատելֆիոյ, 1873ի Վիեննայի մի ջազգային ցուցահանդէսներուն մէջը։

ՖԷՌՆԷԹ-ՊՐԱՆԳԱ առողջապահական ամենէն ծանօթ պիտքըրն է։—Շատ բժիշկներ կը յանձնարարեն իբր զգուշական դարմանական ճահճային երկիրներու տենդերու, տարափոխիկ հիւանդութեանց և քոլէրայի։

ՖԷՌՆԷԹ-ՊՐԱՆԳԱՆ կը գիւրացնէ մարսողութիւնը, կը հանդարտեցնէ ծարաւը, կը գրգռէ ախորժակը, կը բուժէ գլխու ցաւը, գլխու պտոյտը, ջղային ցաւն և մելամաղձութիւնը։

Այս ըմպելիք, բոլոր ծանօթ պիտքըրներէն և ամեներէն գերազանց, կ'առնուի ամէն օր ճաշէն առաջ իբր ախորժաբեր։ Ճաշէն յետոյ, ազդու մարսողական է։ Կարելի է խառնել զայն վերմութի, գինիի, Սելցի ջրոյ և խահուէի հետ.

ՖԷՌՆԷԹ-ՊՐԱՆԳԱՆ, ինչպէս և նոյն տան վերմութը, կը գտնուի գլխաւոր անուշարարաց, նպարավաճառաց և գինեվաճառաց քով։

Թուրքիոյ համար կեդրոնատեղին է ՊՈՆՈՄԻ և ՐԷՔՔԻԱ 2218

ԱՒՍՏՐՈՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

ըՊԷ—էկ. Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջև

ԹՈՄԱՍՈՒԻԼՍԸՆ, ՈՐԴԻՔ և Ընկ.

Անուանք	Թօնաչ	Անուանք	Թօնաչ	Անուանք	Թօնաչ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալերմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բանաէր	1700
Ապօլլօ	3500	Կիդիանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կոզօ	1800	Բոլօ	1000
Արիոսդօ	3000	Կրոանօ	3200	Քուիդօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պորոտինօ	2200	Հիդալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրաւօ	2000	Հիմաու	7000	Րոլլօ	3000
Պըֆֆալօ	3800	Հուտսըր	1200	Րոմէօ	3500
Դէլիօ	2600	Այակօ	5000	Րոզարիօ	3500
Խալիֆաս	2500	Ճինօ	2300	Սալէրնօ	4000
Դամէօ	2100	Ֆէլօօ	2000	Սանդիակօ	3200
Գատօ	3000	Ֆոլլինօ	4200	Սարֆօ	2000
Գոմօ	2700	Քոլմօ	2200	Սիլվիօ	2000
Չիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սորէնտօ	4300
Գլիօ	3500	Լէանտրօ	4500	Թ. Ուիլըսն	3000
Գօլըրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասօ	1200
Տէգօ	2500	Լայմօ	1500	Թոլէտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մար Նէօ	4300	Թորքիաօ	900
Տաւրօ	4800	Մարգէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաբօ	3100	Միլօ	2000	Վոլթուրնօ	5000
Էայնաւօ	3600	Մուրինօ	3100	Ըէտօ	3608
Էլտօրատօ	3000	Նիլօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆալնիս	200
Էրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Հոմէօ	200
Ֆալգօն	800	Օգրանտօ	4500	Զէրօ	140
Ֆիտօ	700	Օսգօ	2000	Մօզէքքօ	120
Էճիպշըն Մօնարք					8000
Էրմէրշն Մօնարք					8000
Լէպիքըն Մօնարք					8100

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՑ ԵՒ ՈՒԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

604

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի և Միջերկրականի միջև ճամբորդող շոգենաւք

Անուանք	Թօնաչ	Անուանք	Թօնաչ
Քամպըսօ	4200	Աֆրիկօ	3000
Ֆերօա	4000	Օսայրիս	3000
Օստրիչ	4000	Նեբթիս	3000
Սեսօսդրիս	3250	Բեբօս	3000
Թիպա	3250	Լօթիւս	800
Մակեդօնիա	3250	Օլինտօ	800
Մարքօթիս	3250	Սեդի	700

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻՔՕԼ և Ընկ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
21, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվըրբուլ

292

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ-ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Մայիս (Ն. Տ.) 1893, մինչեւ նոր տնօրինութեան

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՆՇԱՆԱՑ ԿԱՌԱՒԱՐՔ

	8	62	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48	50
[illegible]	[illegible]																						

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՆՇԱՆԱՑ ԿԱՌԱՒԱՐՔ

	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	45	47	49	61
[illegible]	[illegible]																					

[illegible]

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

Հաստատեալ ի Փարիզ իր կեդրոնատեղին, Պռնէ փողոց, Թիւ 15

Դրամագլուխ	Ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք «Իւնիօն-Վիի»	»	114,500,000

Ի Կ. Պոլիս, Ընկերութեան դրամատունը՝ ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ։

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քայսէրլեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ։ 690